

Groei van studentenaantallen niet vergoed

ERGSTE BEZUINIGINGEN LIJKEN VOORBIJ

Ook in 1987 draaien de universiteiten en het HBO op voor de extra-uitgaven, veroorzaakt door het rechterlijk vonnis over de Harmonisatiewet. Zij merken daar echter niet veel van. De tegenvaller van 31 miljoen wordt in mindering gebracht op de extra-gelden die de instellingen zijn toegezegd in verband met de gespreide inning van collegegelden. Maar daarvoor is veel minder geld nodig dan aanvankelijk was voorzien.

Hiernaast raken de universiteiten volgend jaar nog eens 27 miljoen kwijt als gevolg van de wijzigingen die de Tweede Kamer in juni al in de Harmonisatiewet had aangebracht. Deze reeds verwachte korting wordt in mindering gebracht op het universitaire budget voor personeelskosten, maar de colleges van bestuur zijn vrij om het geld in plaats daarvan ook te besparen op het budget voor overige lasten. Behalve deze "beleidsarme kortingen" (en afgezien van de omvangrijke ingrepen in de studiefinanciering) worden geen nieuwe grote bezuinigingen op de rijksbijdrage voor de universiteiten aangekondigd in de onderwijsbegroting voor 1989, die op Prinsjesdag aan het parlement is aangeboden. Wel is er een nieuwe "kasbeperking": geld voor 1989 wordt pas in 1990 uitbetaald en belast daarom in 1989 de schatkist niet.

Stijging studentenaantallen

De universiteiten krijgen er echter ook geen geld bij. Twee ontwikkelingen geven daar eigenlijk reden toe: de gestegen instroom van studenten (in 1987/88 was de stijging elf procent) en het toegenomen aantal promoties. Het rekenmodel voor de rijksbijdrage, het zogenaamde "Plaatsen-geldmodel" leidt als gevolg van die factoren automatisch tot een hogere uitkomst. Geld om die te honoreren is er echter niet. Vandaar dat minister Deetman een "tijdelijke kortingsfactor" heeft geïntroduceerd. Op de volgende plaats-geldmodel berekende bijdrage wordt een korting toegepast van 2,7 procent, in 1990 van 3 procent, in 1991 van 2,1 procent en in 1992 van 1 procent. Volgend jaar komt dit overeen met een bedrag van rond de 70 miljoen, dat in afwijking van het gebruikelijke rekenmodel niet aan de universiteiten wordt toegekend, en dus feitelijk op een bezuiniging neerkomt.

Minder geld per student

Opnieuw dalen in 1989 de kosten per student. Waren die in 1987 nog

10.349 gulden, volgend jaar bedragen zij nog slechts 9.934 gulden. Daarenboven stijgen de geraamde inkomsten aan (vooral) collegegeld van f. 1604 in 1987 tot f. 1959 in 1989. Per saldo zijn de kosten per student in twee jaar tijd met liefst f. 761 gedaald. De begroting leert ook dat dat in 1989 minder personeel aan de universiteiten zal qwerken, vooral als gevolg van de krimp- en groei-operatie. Het aantal voltijdse banen voor het wetenschappelijk personeel daalt met 196 tpt 15.442 en voor het niet-wetenschappelijk personeel met 326 tot 15.037.

In het Wetenschapsbudget 1989 (het jaarlijks overzicht van alle uitgaven voor wetenschapsbeleid) ligt de nadruk op versterking van het fundamenteel onderzoek. Deetman wil zich richten op het ontwikkelen van een evenwicht tussen de vraag naar onderzoek vanuit de maatschappij, de *demand pull*, en datgene wat de wetenschap kan bieden, de *science push*. Van de 4427 miljoen gulden (een stijging met 123 miljoen) die de overheid volgend jaar aan onderzoek uitgeeft, gaat nu reeds de helft naar het fundamenteel onderzoek. De universiteiten halen daarvan echter steeds minder binnen hun muren: in 1980 nog verwierpen zij 46 procent van alle gelden voor fundamenteel onderzoek; in 1989 is dat aandeel gedaald tot 37 procent (eerste geldstroom). Internationaal gezien valt in Nederland vooral de sterke positie van het fundamenteel onderzoek in de maatschappijwetenschappen op. Zij zijn goed voor ruim 17 procent van de middelen, meer dan in enig ander westers land. Het wetenschapsbudget bevat voor het overige weinig nieuws. In de zomer kwam de discussienota over het wetenschapsbeleid in de jaren negentig uit, waarin wel nieuwe voornemens werden aangekondigd. Deetman wacht nu op de eerste reacties.

Bert Bakker

Hoe zwaar moet je zijn voor Maastricht?

Studeren in Maastricht. Weet waar je aan begint.

DRIEKWART EERSTEJAARS KOMT NIET UIT LIMBURG

De stripfiguur Billie Turf, het dikste studentje ter wereld, speelt dit jaar een prominente rol in de wervingscampagne van de Maastrichtse universiteit. Aanstaaende zaterdag verschijnt in Volkskrant en NRC Handelsblad opnieuw een paginagrote advertentie. De Limburgse en Brabantse kranten moeten het deze keer met een halve pagina doen. Onder het motto 'Hoe zwaar moet je zijn voor Maastricht' roept de advertentie potentiële studenten op zich aan te melden voor de voorlichtingsdagen in november. Billie Turf lacht hen vanaf het centrum van de pagina bemoedigend toe. In de begeleidende tekst worden alle Bourgondische associaties met de eeuwig etende student overigens teniet gedaan. Studeren in Maastricht is "een zaak van gewicht", vandaar de dikke Billie.

De algemene advertenties worden in de komende weken gevolgd door kleinere advertenties voor de afzonderlijke faculteiten, waarop Billie een toga draagt (rechten) of een witte doktersjas gevuld met taartjes (medicijnen). Bij de economische Billie loopt een grafiek door de ruitjesbroek en gezondheidswetenschappen-Billie zakt door de weegschaal. De kosten voor de campagne -ontwikkeld door de Dienst Voorlichting en het reclamebureau Boetes- vallen lager uit dan vorig jaar: nu 245.000 gulden, toen 300.000 gulden.

Bij de presentatie van de nieuwe campagne deelde de Dienst Voorlichting de cijfers uit die het succes van de voorgaande twee campagnes moeten aantonen. Het bezoek aan de voorlichtingsdagen steeg van 2010 personen in 1985 tot 3817 in '86 en 4830 in '87. Momenteel staan er ongeveer 4900 studenten ingeschreven aan de RL, vorig jaar om deze tijd waren dat er 4200. Opvallend is dat steeds meer eerstejaars studenten niet afkomstig zijn uit de regio. In '86/'87 was meer dan de helft van alle eerstejaars Limburger. Vorig jaar ging het om iets minder dan de helft, terwijl dit jaar nog slechts 23,7 procent van alle nieuwe studenten uit Limburg komt.

Emely Nobis

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Negende jaargang, nummer 4, 23 september 1988

Inhoud

Pagina 3

Tien procent

De tien procent korting die studenten op boeken krijgen als ze die afnemen van een van de reductiebureaus, zijn opnieuw de inzet van een kleine boekenoorlog. Een nieuwe partij is op het strijdtoneel verschenen: boekhandel Donner uit Rotterdam. Dat doet de plaatselijke boekhandelaren natuurlijk veel pijn.

Pagina 5

Hormonen en doping

De fysioloog Gène Janssen heeft zelf achttien marathons gelopen en vervolgens onderzocht hoe het lichaam van zo'n zware inspanning herstelt. Hij ontdekte dat vrouwen sneller weer fit zijn dan mannen. Een kwestie van hormonen, meent de onderzoeker. Aan hem de vraag of een topsporter hormoontekorten mag aanvullen met kunstmatige preparaten: doping dus.

Pagina 7

Milieuwetenschap

Het college van bestuur wil milieugezondheidskunde tot een van de belangrijkste uitbouwactiviteiten van deze universiteit maken en stelt daarvoor twee ton subsidie beschikbaar. De initiatiefnemers zien hun plannen voor een breed curriculum milieukunde ingeperkt tot één aspect: de gezondheid.

PROTESTBRIEF NA ACTIES TEGEN UNIVERSITEIT VAN EL SALVADOR

Het College van Bestuur gaat een brief sturen aan de regering van El Salvador om haar ongerustheid uit te spreken over nieuwe acties tegen de Universidad El Salvador (UES), waarmee de RL een samenwerkingsovereenkomst heeft. De Salvadoraanse regering weigert de UES financiële middelen ter beschikking te stellen, ook al is de universiteit door haar budget heen. Een betoging, die docenten en studenten vorige week hadden georganiseerd om te protesteren tegen de handelwijze van de regering, is hardhandig door het leger beëindigd. De deelnemers aan de betoging werden met harde hand uiteen gedreven en driehonderd van hen werden gearresteerd. Een gedeelte van hen wordt nog steeds vastgehouden. Ook de vice-rector, Her-

berth Wilfredo Barillas, die vorig jaar een bezoek bracht aan Maastricht, liep bij die confrontatie harde klappen op.

In de brief aan de Salvadoraanse regering vraagt het College van Bestuur om de vrijlating van alle gearresteerde betogers en om een rechtvaardige begroting voor de UES. De enige openbare universiteit in het land ondervindt al jarenlang tegenwerking van de regering, omdat zij in het verleden beschouwd werd als een haard van verzet tegen de conservatieve regering. Het college wil een afschrift van de brief sturen naar de Nederlandse minister van Ontwikkelingssamenwerking, drs. P. Bukman.

Jacques Herraets

paartjes

Te koop: 3-pits gasstel, typemachine. Tel. 043-212445.

Amateur blokfluitspeler (sopraan, alt, tenor) zoekt spelpartners. Niveau: tussen beginnend en gevorderd. Tel. 04405-3102.

Aangeboden: tweekleuren t.v. (zwart én wit) (Philips, olympische kwaliteit anno Tokyo f 69,00). Aangeboden: oude Heathkit Tuner die 't met versterking goed doet, t.e.a.b. Gevraagd: 4-pits aardgastoestel, tafemodel dan aangeboden: 4-pits aardgasfornuis met oven (omruil mogelijk bij bijbetaling van 6 fles St. Emilion '81). Gevraagd: grote herenfiets, aangeboden kleine damesfiets. Tel. 613575 Otto.

Te huur per 15 oktober, gemeubileerd appartement in centrum (50 meter van het Vrijthof). Het appartement bestaat uit: zit-slaapkamer, 6,50 bij 3 meter, woon- eetkeuken 3 bij 3 meter, toilet-douche. Huurprijs f 800,00 all in. Tel. 253128 na 18 uur.

Nog geen kamer gevonden? Mijn kamer, in een studentenhuus te Heer komt vrij! Dus ben je nog op zoek, bel dan meteen Marleen: 043-612260.

De EMAD organiseert zaterdagavond 23 september een stepdropping. Leuke gelegenheid om met steppen kennis te maken! Info, Maud of Ruben, tel. 219532, of KOKO 215418.

Eerste jaars: Bij het reductieburo kan vanaf nu geleverd worden; Johnson Statistiek, met 10% korting voor leden op de normale winkelprijs. Inlichtingen in Reductieburo, kelder Oud Gouvernement, open di, wo en do van 12.00-14.00 uur.

Er is een Rick Astley fanclub opgericht, en wel door Ellen, Wiesette, Edith en Mariëtte. Rick will never give one of you up!

Te koop: z.g.a.n. Nordica skischoenen, maat 39, skibroek (grijs), maat 40. Bellen naar: Marieke, tel. 043-213262.

De goedkoopste in Maastricht. Stichting BUBU. Verhuur van bestelbusjes f 45,00 per dag, f 0,30 per km, waarvan de eerste 100 km vrij (excl. BTW). Bel 211048/210649.

Te koop: VW bus (APK mei '89), motor 2 jaar oud. Uiterst geschikt voor 6 pers. Aparte laadruimte of als kampeerbus (uitrusting aanwezig). Met inbraakalarm, Jaap 043-252095 of Harm Jan 644177.

Te koop: studieboeken 1e en 2e jaars geneeskunde. Alleen bellen tussen 18.00 en 19.00 uur. Tel. 04490-46516.

Te koop aangeboden, zo goed als nieuw: Guyton - "Physiology of the Human Body", 6e editie (1984). Dit is een beknopte vereenvoudigde versie van Textbook of Medical Physiology. Speciaal voor 1e en 2e jaars studenten! Tel. 043-625745. Vragen naar Suzanne.

Te koop: salontafel: eiken, rond 110 cm, 42 cm hoog - f 100,00. Wastafel, wit, incl. mengkraan, spiegel en schapje f 50,00. Tel. 04406-40289.

Te koop aangeboden: Vouwwagen Alpenkreuzer Select 86, z.g.a.n. incl. kanteelbeugels en ijskast. Tel. voormiddag 7288 of 04406-12626.

De studievereniging RECHTstreeks van de rechtenfaculteit zoekt met spoed een nieuwe penningmeester. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met: Yvonne Lemmens, tel. 043-217828.

Te koop: gas-elektrofornuis turbo-vario, 1= jaar gebruikt. Overcompleet wegens verhuizing. Kleur licht beige. Nieuwprijs destijds f 1100,00. Vraagprijs f 600,00. Tel. 043-214038.

Herhaalde oproep! Spoed! Attentie Diensthoofden/Stagegroepvoorzitters. Huidige medewerker Studentenzaken zoekt met ingang van 1 december 1988 tijdelijke werkzaamheden van administratieve aard voor 0,5 fte. Na 1 januari 1989 kan ik full-time arbeid verrichten. Wie reageert? Tel. 887345 of 887162.

Vereniging Het Flet verhuurt feestruimte tegen redelijke prijs. Tel. 043-431753.

Gezocht: enthousiaste zangers voor uitbreiding van ons close-harmony koor: bassen, tenoren en hoge sopranen repetitie: iedere woensdagavond, van 20.00 tot 22.00 uur op de stedelijke muziekschool. Enige zang en/of koorervaring is gewenst. Aanmelden bij Paul: 043-251522.

Privélessen voor pijporgel en clavecimbel door bevoegd docent met concertervaring Ton Reijnaerds. Een prachtige hobby in uw vrije tijd. Weinig vooropleiding vereist (lieft een à twee jaar piano). Tel. 431335 te Maastricht.

We zoeken nog een aantal sportieve vrijwilligers die mee willen doen aan een onderzoek naar de invloed van bloeddrukverlagende geneesmiddelen tijdens lichamelijke inspanning. Tegenover de te leveren inspanning staat een financiële vergoeding. Informatie en aanmelding bij: Marleen van Baak of Luc van Bortel, vakgroep Farmakologie, BMC, tel. 888533/888494.

Oud-Breulianen opgelet! het lijkt ons een leuk idee om met iedereen van De Breul die nu in Maastricht zit eens gezellig bij te kletsen. We hebben 10 namen kunnen achterhalen. Weet je zelf nog andere Breulianen die niet genoemd zijn en dit niet lezen, waarschuw ze dan! Dus Angélique, Anne, Bard, Bart, Ingeborg, Maarten-Jan, Martyn, Peter, Petra, Sjoerd; kom woensdag 26 oktober om 20.00 uur naar Satyricon. Peter (630531) en Mirjam (622380).

GGK Filmclub: dinsdag a.s. 27 september 20.00 uur in Ciné-K (Bernardusstraat) wordt de film "Lolita" gedraaid. Kaartverkoop mogelijk aldaar vanaf 19.45 uur. Kaartjes zijn ook vooraf te bestellen onder tel. nr. 888157. Prijzen: f 5,00 voor filmclubleden, f 8,00 voor studenten, f 10,00 voor alle anderen.

Gevraagd: studenten gezondheidswetenschappen die willen meewerken aan de facultaire voorlichtingsdagen d.d. 4 en 5 nov. a.s. Informatie: tel. 887282 of 887316.

Kamer in onderhuur aangeboden, van 26 september tot 14 november, 216927 Petra

SWAHILI: Bij voldoende deelname zal op dinsdag 27 september a.s. om 20.00 u. in het Hoofdgebouw (kamer 11) een nieuwe Swahilicursus beginnen. Opgave bij E. Grebolder-van der Velde, tel. 253897

Ben je in de derde wereld geweest en heb je leuke, leerzame, waardevolle en misschien ook vervelende ervaringen opgedaan en wil je deze met ons delen bel dan Trea: 6332229/ Annette en Ylonda: 210316/Thessy: 219795

Hoi schat, lekker ontbijt dinsdagochtend hè. Ypsilanti Demetrios

Welke eerstejaars kan een bijverdienste gebruiken? Kom dan enkele uren op maandag-, dinsdag-, donderdag-, en/of vrijdagmiddag vanaf 15.00 uur op onze 2 kinderen (5 en 7 jaar) passen. Werktijden variëren, doch worden tijdig doorgegeven. Geen huishoudelijke taken, alléén bij de kinderen zijn. Tel. 043-475765; bij geen gehoor 's avonds nog eens proberen.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar: 04950-24354. Kosten f 42,50 in Maastricht of omgeving.

Samenwerking met UES krijgt langzaam gestalte

EL SALVADOR NOG VER VAN ONS BED

De Rijksuniversiteit Limburg sloot enkele jaren geleden een samenwerkingsovereenkomst af met de Universidad El Salvador. Een half jaar geleden werden in El Salvador afspraken gemaakt hoe de overeenkomst gestalte zou krijgen. Twee projecten op medisch en gezondheidswetenschappelijk terrein zijn intussen in voorbereiding, maar van de gevraagde en ook aangekondigde morele steun is nog maar nauwelijks sprake. Leden van de universiteitsraad vinden dat het College nu maar eens haast moet maken met het installeren van een commissie die dit deel van de samenwerking uitwerkt.

De ontwerpen van de twee projecten, van respectievelijk het Skillslab en de vakgroep Gezondheidsvoorzichting en Opvoeding, zijn inmiddels af. Het Skillslabplan is al voorgelegd aan de UES en daar goed ontvangen. Het houdt in dat het vaardigheidsonderwijs volgens het Maastrichtse systeem ook daar in de kliniek wordt ingevoerd. Training van Salvadoraanse docenten in Maastricht is daarvoor noodzakelijk, en ook materiaal zou via het Maastrichtse Skillslab in El Salvador moeten komen. Het plan wordt nu ter goedkeuring aan het ministerie van ontwikkelingssamenwerking voorgelegd. Als dat de plannen goedkeurt zal het ook de noodzakelijke financiële middelen beschikbaar stellen. Samen met het GVO-project bedragen die kosten ongeveer 500.000 gulden per jaar. De vooruitzichten voor die toestemming zijn volgens Han Aarts van het bureau buitenland van de RL, positief.

Het GVO-project concentreert zich op verbetering van het onderwijsprogramma door middel van docententrainings, nieuwe onderwijsmethoden, staftraining op onderzoekgebied en het ontwikkelen van nieuwe curricula. Ook dat program-

ma is volgens Hans Adriaanse, de verantwoordelijke medewerker bij GVO, inmiddels klaar.

Morele steun

Iets anders waar de Salvadoranen uitdrukkelijk om vroegen was morele steun. Studenten in Maastricht zouden voortdurend geïnformeerd moeten worden over de situatie op hun zusteruniversiteit in Midden-Amerika. Reeds toegezegd was dat het Studium Generale een programma ging wijden aan Midden-Amerika, toegespitst op de positie van de universiteiten aldaar. Tussen de studentenorganisaties van Maastricht en El Salvador was een duurzaam contact voorzien. Zowel binnen als buiten de universitaire wereld zou de samenwerking regelmatig onder ieders aandacht gebracht worden. Dit alles onder supervisie van een zogenaamde steungroep Midden-Amerika. De studentenorganisatie NSEM kende, al voordat Midden-Amerika bezocht werd, een dergelijke werkgroep. Els Jacobs, lid van die werkgroep en tevens delegatielid namens de Maastrichtse studenten, verwachtte dat er na het afsluiten van een officiële samenwerkingsovereenkomst ook

een officiële steungroep Midden-Amerika zou komen. Tot op heden is die er nog steeds niet. Els Jacobs: "Tot nu toe is er alleen maar werk verricht vanachter een bureau en dat komt de betrokkenheid met de mensen daar niet ten goede".

Beleidscommissie

Ook de universiteitsraad vindt nu dat die beloftes maar eens nageleefd moeten worden. De vraag is echter welke status de nog op te richten steungroep krijgt. Leden van de raad menen dat er een heuse beleidscommissie moet komen die de uitwerking van de overeenkomst gaat coördineren. De samenstelling van die groep mag niet vrijblijvend zijn, anders ontstaat het gevaar dat het nooit boven de status van actiegroepje uitgroeit. Vertegenwoordigers van de verschillende faculteiten zouden in de commissie zitting moeten nemen. Op die manier zou er binnen de gehele universiteit meegedacht en meegewerkt worden aan het samenwerkingsverband. Het is, volgens de raadsleden, de taak van het College om deze beleidscommissie in het leven te roepen en de financiële mogelijkheden daarvoor

te creëren. Hoewel het College het verzoek nog niet beantwoord heeft liet het al eerder weten met het initiatief voor een steungroep Midden-Amerika in te stemmen, maar wat betreft de uitwerking een afwachtende houding aan te nemen; daar waren de raadsleden minder tevreden mee.

Han Aarts, van het bureau buitenland, vindt een status als beleidscommissie veel te zwaar. Het nut van een steungroep wil hij echter niet ontkennen: "Het zou prima zijn, want het bureau buitenland kampt met personele onderbezetting en wij zijn gedwongen ons hoofdzakelijk met de formele kant van de samenwerking bezig te houden. Activiteiten op cultureel gebied en het voortdurend aandacht vragen voor de situatie aldaar zijn inderdaad afgesproken programma-punten. Een steungroep zou dat uitstekend kunnen uitwerken. De universiteit heeft ooit honderdduizend gulden voor het opstarten van het samenwerkingsverband gereserveerd. Daar zal nog ongeveer de helft van over zijn en dat zou daar aan besteed kunnen worden."

Marc Bonten

Ziektekostenverzekering

In Observant 4 staat op pagina 6 een vergelijking tussen verschillende ziektekostenverzekeringen. Het daarbij afgedrukte schema is verouderd en bevat daarom verschillende onjuistheden. Hiervoor onze excuses. Studenten die alsnog een actueel overzicht willen hebben van de pakketten die dit jaar worden aangeboden, kunnen dit telefonisch bestellen bij de redactie van Observant (tel. 887174) of even langskomen op kamer 0006 van het Oud-Gouvernement in de Bouillonstraat.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Observant. Verschijnt wekelijks.

Redactiedirectie
Bouillonstraat 3 (kamer 0006)
Postbus 816
6200 SB Maastricht
Telefoon 043-887174

Stichtingsbestuur
Wim Hamens (voorzitter)
Lees Scholten (penningmeester)
Erik de Graaf (secretaris)
Ton Hamelaers
Redactieafgevaardigde
Geertjan Tange
Joan Muijsken

Redactie
Jacques Herraets
Wannes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Bert Bakker
Marc Bonten
Bert Brouwers
Linda Geurts
Ton Hamelaers
Eveline de Leeuw

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Frits Widdershoven
Paul Mellaert

Takenlijst
John Prop
Rash de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Paartjes
Paartjes schriftelijk inleveren bij de redactie. Niet-commerciële paartjes zijn gratis voor studenten en personeelsleden. In alle andere gevallen bedraagt de prijs f 7,50. Paartjes waarin ontbrekend goed te koop wordt aangeboden kosten f 25,-.

Advertenties
Leden van de vereniging bij de redactie 043-887174

Mededelingen
Mededelingen voor de Bellen pagina's doorgeven aan Frank Speet, dienst Voorlichting, telefoon (88)7171.

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 35,- per jaar.

Onderwijsgroepen 'verbannen' naar huidige Randwyck-gebouw

NIEUWBOUWPLANNEN VOOR RANDWYCK GEPRESENTEERD

Het architectenbureau Swinkels/Passchier heeft woensdag de eerste ontwerpen gepresenteerd voor de nieuwbouw op Randwyck, waar de complete medische faculteit en de faculteit Gezondheidswetenschappen gehuisvest zullen worden. Het faculteitengebouw krijgt een netto-vloeroppervlak van 25.000 vierkante meter. De bouwkosten bedragen 115 miljoen gulden 'all in'. Het gebouw zal in het eerste kwartaal van 1992 klaar moeten zijn, negen maanden nadat het eerste deel van het ziekenhuis in gebruik zal zijn genomen.

De nieuwbouw, die bijna tegen de oostelijke gevel (de kant van de spoorlijn) van het ziekenhuis aan komt te liggen, bestaat uit twee grote elementen: een langgerekt gebouw, langer dan de ziekenhuisgevel, en een halfrond gebouw dat met de ronde kant naar de spoorlijn gekeerd ligt en met de platte kant los staat van het lange gebouw. Beide elementen tellen evenals het ziekenhuis zes bouwlagen. Vanaf de spoorlijn Maastricht-Luik zal het ziekenhuis geheel aan het oog onttrokken worden door de nieuwbouw. "Over twintig jaar zal iedereen de indruk hebben dat hier een onderwijsgebouw staat met daarachter een werkplaats voor studenten en docenten", zei architect Passchier tijdens de presentatie. In het langgerekte gedeelte worden

de onderzoekfaciliteiten ondergebracht, die nu in het Biomedisch Centrum zijn gehuisvest. In het halfronde gedeelte komen onderwijsvoorzieningen als de bibliotheek, het Skillslab, studielandschappen, collegezalen en een trefcentrum. Het halfronde gebouw van zes bouwlagen omsluit een lager gedeelte, dat tot aan de vijfde verdieping reikt. Daarin bevinden zich drie bouwlagen. In de onderste laag zijn één grote collegezaal (280 plaatsen) en twee kleine collegezalen voorzien. Daarboven komt de bibliotheek en daarboven een trefcentrum van driehonderd vierkante meter. De ring van zes verdiepingen die daaromheen ligt, herbergt de studielandschappen, de skillslabruimten en de kantoren van de bibliotheek.

Kamers voor onderwijsgroepen zijn er bijna geen in het nieuwe gebouw. De twee faculteitsbesturen en het college van bestuur hebben vorig jaar al besloten dat de onderwijsgroepen naar het huidige Randwyck-gebouw worden verwezen. Die 'verbanning' leverde woensdag al de eerste kritiek op. Volgens enkele student-leden van de U-raad komt er op die manier niets terecht van de vooropgestelde integratiegedachte van onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg. Bij het sluiten van compromissen is het onderwijs het kind van de rekening geworden zijn, aldus raadslid Eric van Rijswijk.

Jacques Herraets

MAASTRICHTSE BOEKHANDELS BOOS OP REDUCTIEBURO

Het blijft tobben met de levering van boeken aan studenten. Dit jaar heeft het Reductieburo, dat ontstaan is uit een fusie van diverse bureaus die door verenigingen werden gerund, besloten van leverancier te veranderen. De boeken worden nu alleen nog maar besteld bij de Rotterdamse boekhandel Donner, een onderdeel van het Kluwer-concern

Dat betekent dat de drie Maastrichtse boekhandels Servaas, Bergmans en Leiter-Nypels aan de kant zijn gezet. Vorig jaar leverden zij samen nog voor drie ton boeken aan het reductieburo. Om toch een deel van de studentenmarkt te behouden hebben Servaas en Bergmans de Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen (SIB) bereid gevonden een nieuw reductieburo op te zetten. Dat bureau heeft de afgelopen weken ongeveer 150 studenten aan studieboeken met een korting van tien procent geholpen. Het concurrerende Reductieburo heeft volgens de secretaris, Armand van Oostrom, tot nu toe al vijfhonderd eerstejaars van boeken voorzien. Daarnaast heeft het bureau volgens hem nog eens vijftienhonderd ouderejaars leden, die aan het begin van ieder blok hun boeken kunnen bestellen. Tenslotte bestaat er bij de juridische faculteit ook nog het reductiebureau voor avondstudenten, een eenmanszaak van patissier/student Theo Coenegracht, dat met Servaas werkt. Ongeveer alle driehonderd avondstudenten maken gebruik van dat bureau. Dat betekent een omzet van ongeveer dertigduizend gulden.

Studenten kopen via het Reductieburo hun boeken bij de Rotterdamse boekhandel Donner. (Foto Franco Gori)

Servaas en Bergmans proberen er alles aan te doen om het college van bestuur te laten inzien dat het reductieburo in strijd met de regels handelt. Bij de oprichting van het bureau heeft het college enkele voorwaarden gesteld waaraan de initiatiefnemers moesten voldoen

om faciliteiten van de universiteit te mogen gebruiken. Een van die voorwaarden was dat éénderde van de bestellingen geplaatst moest worden bij de boekhandel Leiter-Nypels, die door de universiteit was uitverkoren als universiteitsboekhandel. Het Reductieburo voldeed

Echo's van de jaren zestig

Waar blijven de intellectuelen? vraagt de Amerikaan Jacoby (1). Hij mist de mensen, die furor maakten in de studentenbeweging uit de jaren zestig in de publieke discussie van vandaag. Het antwoord is bekend: ze pasten zich aan, of bleven hun werk doen in universiteiten. Er bestaat een zeer omvangrijk Frans onderzoek naar de verdere lotgevallen van Franse ex-studentenleiders. Ook daar kan men vaststellen, dat velen "onderdoken" in de universiteiten. De universiteit blijft een soort vrijplaats voor mensen met opvattingen, die ver buiten het gangbare politieke spectrum vallen. Zo bloeit het Marxisme nog in Amerikaanse universiteiten, zonder dat er onder het Amerikaanse publiek veel achterban rondloopt. Tegelijkertijd is er een fenomeen, dat ook opgemerkt is naar aanleiding van de radicalisering, die in de VS plaats vond aan universiteiten in de jaren zestig en waarmee McCarthy het indertijd zo moeilijk had. De ideeënwereld van de jaren zestig komt in alle mogelijke verbanden en kringen nog duidelijk naar voren, maar dan in een veel meer "aangepaste" vorm. Net als bij ons is binnen de Amerikaanse kerken bijvoorbeeld een radicale vleugel aanwezig, die er voor 1960 nauwelijks was. De kritiek op de praktijk van de Amerikaanse markteconomie, op Amerikaans optreden in de wereldeconomie en in de wereldpolitiek, is in sommige kerkelijke kringen in de VS nog wat radikaler dan bij ons het geval is. Kerkelijk links ligt in Nederland dichterbij klein, dan bij groot links. Maar er is ook een heel andere ontwikkeling merkbaar. Als reactie op het radicalisme van de jaren zestig kwam ook het neo-conservatisme krachtig naar voren. Reeds aan het einde van de 19e eeuw stelde men vast, dat anarchisten en liberalen het "bijna" eens waren. Immers stelden de eersten "geen overheid" en de laatsten "weinig overheid". De anarchistische inslag van de studentenrevolte van de jaren zestig was duidelijk. Zou het neo-liberalisme daarmee te maken hebben? De Franse schrijver Sorman heeft op dit punt geen twijfels (2). Hij stelt, dat de "babyboomers" uit de jaren zestig overal waar zij daarvoor gelegenheid hebben neo-liberale ideeën lanceren, of dat nu betreft het functioneren van de overheid of van ondernemingen. De verzwakking van de intellectuele steun van de verzorgingsstaat, het nieuwe respect voor de markt, de verzwakking van de betekenis van de vakbeweging, het zou allemaal een onverwacht bij-effect kunnen zijn van de studentenrevolte van de jaren zestig.

Prof. dr. W. Albeda

Noten

- (1) *The last intellectuals: American Culture in the age of Academic Basic Books*, New York, 1987.
- (2) *La Solution Libérale*, Parijs, 1984.

al niet meer aan die voorwaarde voordat de universiteit besloot het herenakkoord met Leiter-Nypels op te zeggen. Daarom behoort het buro de faciliteiten van de universiteit te verliezen, vindt de directrice van Servaas, Marion Datema. Bovendien vindt zij dat in Maastricht nooit een behoorlijke boekhandel van de grond kan komen als de "balkbestellingen" buiten de stad geplaatst worden. Haar klachten hebben enig gehoor gevonden bij het college van bestuur, dat het bestuur van het reductieburo nu heeft uitgenodigd voor een gesprek over nieuwe voorwaarden. Maar of dat gesprek ertoe zal leiden dat het Reductieburo uit de universiteit verbannen wordt, is zeer de vraag. "Als we ons heel ambtelijk opstellen kunnen we tegen hen zeggen dat ze zich niet aan de voorwaarden hebben gehouden", aldus rector magnificus, die binnen het college van bestuur het inmiddels zeer uitgebreide dossier van de boekhandels beheert. "Het bestuur van het Reductieburo zegt dat het in een grote behoefte voorziet. Als dat zo is, vraag ik me af of we ons dan nog zo ambtelijk moeten opstellen. Dan loop je de kans dat je studenten berooft van een belangrijke voorziening." Volgens Van Oostrom is de oorzaak van de overstap naar Donner gelegen in de slechte afhandeling van bestellingen door de Maastrichtse

boekhandels. Daardoor kon het Reductieburo volgens hem niet goed functioneren. Marion Datema van boekhandel Servaas erkent dat de contacten met het Reductieburo stroef verliepen, maar er werd onderhandeld over nieuwe afspraken. "Zoals we de laatste jaren werkten, ging het niet meer. Volgens de regels van de vereniging voor boekhandelaren mag je alleen korting geven als je een partij van minstens dertig stuks tegelijk afneemt en die onmiddellijk doorverkoop. Maar het buro hield er een hele voorraad boeken op na, ook titels waarvan er maar een of twee werden besteld. En daar wilden ze dan toch tien procent op hebben. Op die manier is het een complete chaos geworden. Daar wilden wij van af, maar terwijl we aan het onderhandelen waren kregen we in augustus opeens te horen dat Donner alle boeken ging leveren." Het voordeel van Donner is volgens Van Oostrom dat die boekhandel zo groot is dat hij ervoor kan zorgen dat van alle courante titels een voorraad kan worden aangehouden, zodat bestellingen onmiddellijk geleverd kunnen worden, zonder dat men afhankelijk is van de uitgever. "Dat kun je van een kleine boekhandel hier in de stad nooit verwachten".

Jacques Herraets

Samengesteld door Bart Brouwers.

Saai

De Utrechtse faculteit der Wijsbegeerte heeft ontdekt dat haar colleges niet saai genoeg zijn. In elk geval niet saai genoeg voor een hoog studierendement. De faculteit zit in een ongewoon dilemma: de jaarlijkse instroom ligt op zo'n hoog niveau, dat de meeste andere studierichtingen er jaloers op zijn. Maar een hoge instroom, betekent vanzelf ook een groot aantal afvallers en dat is weer bijzonder slecht voor de berekening van het studierendement, iets wat vrij belangrijk is bij de financiering. Het is dus zaak zo min mogelijk filosofen-in-spe aan te trekken en daartoe is al besloten de voorlichting aan middelbare scholen in elk geval niet uit te breiden. "Wie echt filosofie wil studeren komt toch wel en de rest kan gemist worden als kiespijn", zo luidt het. De docenten hebben intussen zo hun eigen methodes ontwikkeld om kandidaten af te schrikken. In de hoop dat het gerucht zich snel verspreidt, zijn de colleges nog wat

saaier geworden dan ze daarvoor al waren. Wie filosofie altijd al een droog vak heeft gevonden, heeft zich vergist. Het kan nog saaiër. (U-blad)

Vol

Niet alleen in Maastricht gaat het weer wat beter met de studentenverenigingen, ook elders in het land liep het de afgelopen weken storm tijdens de aanmeldingsdagen. Bij drie Groningse verenigingen (Vindicat, Albertus en Cleopatra) leidde dat zelfs tot een beperking van het aantal nieuwe leden. Het 'vol is vol'-principe leidde tot vele teleurstellingen. Harmonisatiewet of niet, de belangstelling overtreft alle verwachtingen. De verenigingen zelf hebben er nauwelijks een verklaring voor. "Men wil graag ergens bijhoren", "de enige manier om naast je studie nog wat anders te doen", verder komt men niet. De grootste Groningse studentenvereniging is Vindicat (het corps) met

2000 leden, Albertus volgt met 1300. De overige vijf hebben er allemaal minder dan driehonderd. (U-krant)

Advocatuur

Een 'Maastrichts initiatief', zo zou je het plan van twee onlangs afgestudeerde Leidse juristen kunnen noemen. D. Heimans en C.M. Visser willen voor gevorderde studenten korte stages in de advocatuur organiseren. Ze hebben er zelfs een stichting voor opgericht, onder de naam 'Jurisearch'. Reden hiervoor was de overtuiging van het tweetal, dat rechtenstudenten - in elk geval in Leiden - tijdens hun opleiding te weinig in aanraking komen met de praktijk. "De kloof tussen studeren en werken is te groot", zegt Heimans. Hij verwacht dat de studenten vooral nuttig werk kunnen verrichten bij bronnenonderzoek en het uitzoeken van literatuur en jurisprudentie over een bepaald juridisch probleem. "Misschien dat studenten ook conceptnota's kunnen opstellen, maar het is natuurlijk de vraag of advocaten dat uit handen willen geven", aldus Heimans. (Mare)

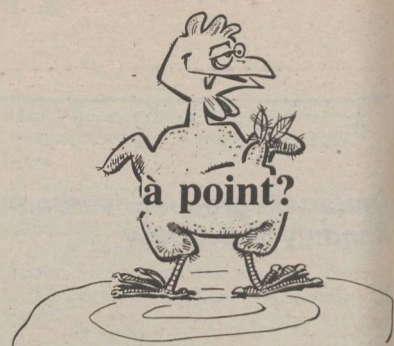
Managers

Op de Europese management scholen-top elf zijn twee Nederlandse opleidingen op eervolle plaatsen terecht gekomen. De Rotterdam School of Management staat derde, de bedrijfskunde opleiding van Nijen-

rode gedeeld vijfde. De eerste plaats is voor het Geneefse International Management Institute, de tweede voor het Institut Supérieur des Affaires uit het Franse Jouy-en-Josas. De lijst werd samengesteld door een marketingbureau uit Frankfurt en dat bureau deelde punten uit voor didactische kwaliteiten, doelstelling, invulling van het curriculum en de waardering van de school door het bedrijfsleven. (Mare)

Sex

De Universiteit van Boston werd wel de 'meest promiscue' universiteit van de Verenigde Staten genoemd. Daar hebben de bestuurders nu echter wat aan gedaan. Na het wilde verhaal van een ongeruste moeder, wier dochter 's nachts in de campus-slaapzaal werd wakkergehouden door een mede-studente, die haar bezoekende vriend een nacht lang amuseerde, was voor hen de maat vol. Ze besloten abrupt het imago van de school wat op te fleuren door sex te verbannen uit de studentenbehuizing en het terug te brengen naar de achterbank van de auto, "waar het thuishoort". Belangrijkste maatregel hiertoe: geen gasten meer na elf uur 's avonds. De studenten hebben massaal gedemonstreerd tegen de 'repressieve' tendenzen op hun universiteit. "Het sociale en academische leven is na elf uur gewoon nog in volle gang", aldus een van hen. (Newsweek)

"Behalve den man, die de Sarphatistraat de mooiste plek van Europa vond, heb ik nooit een wonderlijker kerel gekend dan den uitvreter."

Wie zei dit ook weer? Ik weet het niet. In ieder geval is de beschreven figuur een dagelijkse verschijning. In de onderwijsgroep is het die student die zijn mond stijf dicht houdt maar wel ijverig de resultaten van anderen noteert; in de faculteit die medewerker die zich aan zijn onderzoek wijdt en zijn collega's voor alles laat opdraaien; en die hoogleraar die anderen zijn ideeën laat verzinnen, zijn artikelen schrijven, en zijn bestuurlijke problemen oplossen, en wiens bijdrage zich beperkt tot het omzetten van salaris in een professoraal voorkomen.

Aan tafel is de uitvreter de gast die de vruchten van uw inspanning gulzig met uw uitgelezen wijnen wegspoelt; die uw kookkunst prijst maar boven de zeldzame Armagnac bij de koffie laat weten het niet te wagen u terug uit te nodigen omdat zijn culinaire prestaties niet aan de uwe kunnen tippen. Zij allemaal verdienen het op de zwarte lijst gezet te worden.

Wordt u door uw vrienden gemedend? De kans bestaat dat u als gastronomisch uitvreter bekend staat. De oplossing ligt voor de hand: doe eens iets terug. Met de gedachte: "Het dondert niet of het goed is; je doet wat je kunt" komt u er misschien niet helemaal, maar ach, iedereen kan wel iets klaarmaken. Tenslotte gaat er eigenlijk niets boven een boterham met kaas. De combinatie van vers brood met boter en de eerste plakken die u zelf van een vers gekocht stuk kaas schaaft, is moeilijk te verbeteren. Wat zegt u? U volgt de lokale gewoonte en laat uw wekelijkse pondje al in de winkel snijden? Geen wonder dat die boterham niet het culinaire hoogtepunt van de week is; die uitgedroogde plakken zijn alleen goed voor de muizen. Die zijn ook niet zo kieskeurig.

Hebt u echt twee linkerhanden? En wilt u per se van die lijst af? Haal dan bij de poelier een gegrilde kip, en bij de toko een flesje Eagle Chilly Sauce. Vindt u die te heet, zet dan ook tomatenketchup op tafel, dan kunt u mengen. Die van Heinz is echt de lekkerste; hier spreekt de reclame de waarheid. Kook rijst volgens de aanwijzingen op de verpakking. Geef er frisse groente bij, zoals radijs, of stukken komkommer. Lof zal uw deel zijn. Als u iets handiger bent, dan kunt u de kip zelf in drie kwartier grillen. Maak dan intussen een taugésalade. Breng voor vier personen een pond taugé in water met zout aan de kook, en giet een halve minuut nadat het water is gaan koken af. Koelen onder de koude kraan en laten uitlekken. Maak in een schaal een paar eetlepels zoete ketjap aan met een theelepel sambal oelek, het sap van een citroen, en wat zout. Meng dit door de groente. Koop de ingrediënten bij de toko, dan betaalt u niet teveel, en vermijdt u die zoute, gekruide ketjap waarmee Conimex generaties Nederlanders omrent de ware aard van de Indische keuken heeft misleid.

August Magirus

Cosa di Franco

In het Hoofdgebouw aan de Tongersestraat fotografeerde Franco Gori na vijf uur Ans Verhoef (links) en Thea Rijksen, twee dames van de schoonmaakploeg, wachtend op het begin van de poetsronde.

Gène Janssen over de werking van hormonen en het gebruik van doping

HOE STERK IS DE EENZAME LOPER

Het cliché dat vrouwen het zwakke geslacht vormen kan definitief verwezen worden naar het rijk der fabelen. Volgens Gène Janssen, die vandaag promoveert op het proefschrift 'Marathon running', herstellen zij namelijk sneller van een zware fysieke inspanning dan mannen. De oorzaak voor dit opvallende verschil lijkt hormonaal beïnvloed te worden. Dat is één van de conclusies uit zijn proefschrift. Hij onderzocht de veranderingen die duurtraining en zware overbelasting veroorzaken bij ongetrainde mensen. Daarom bekeek Janssen de werking van het hormoon testosteron, een stof die ook al in het dopingcircuit is signaleerd.

Atletiek, en de marathon in het bijzonder, hebben altijd de interesse van Gène Janssen gehad. Zelf liep hij achttien marathons, waarvan de snelste in 2.27.28 uur en begeleidde hij een aantal Nederlandse atleten. Het viel hem op dat het lichaam door langdurige training en een zware overbelasting, zoals een marathon, een aantal veranderingen ondergaat. Wat gebeurt er met de spieren, bloedcellen, of bijvoorbeeld de hormonen? En hoe snel herstelt het lichaam van zo'n zware inspanning? Om daar een antwoord op te vinden trainde hij anderhalf jaar lang 114 tot dan toe ongetrainde mensen. Het doel was om een aantal veranderingen te registreren tijdens de trainingsfase en na een drietal wedstrijden. Het einddoel vormde het lopen van een marathon. Bijna zeventig procent (78 personen) slaagde daar inderdaad in. De tijden varieerden van 3.04 tot 4.40 uur. De proefpersonen trainden één keer per week onder leiding van Janssen, daarnaast nog drie tot vijf keer per week volgens een uitgereikt schema, stonden regelmatig hun bloed af voor onderzoek en ondergingen negen maal een spierbiopsie, waarbij met een dikke naald een stukje spierweefsel uit het bovenbeen gehaald werd. Hoe verwerkten de proefpersonen, waarvan de meesten een normale baan en sommigen zelfs nog een gezin met kinderen hadden, het zware trainingsschema?

Janssen: "Een kleine groep bleek de stress van de marathon niet aan te kunnen of viel geblesseerd af. Het was echter opvallend dat veel anderen juist het tegenovergestelde ondervonden. Door dit, zeg maar gerust, nieuwe levensschema waren zij fitter, werden minder snel ziek, en allergiën en andere problemen verdwenen."

Thriatlon

Achttien van de oorspronkelijk 31 vrouwen voltooiden de marathon. Bij onderzoek bleek Janssen dat vrouwen sneller van een zware inspanning, zoals een marathon, herstelden dan mannen. Ureum, een afbraakproduct van eiwitten, dat na een zware inspanning in de bloedbaan terechtkomt verdwijnt bij vrouwen sneller uit het bloed. Het herstel van het lichaam kan daardoor eerder beginnen, zodat de vrouw in principe sneller in staat is om opnieuw zo'n zware inspanning te leveren.

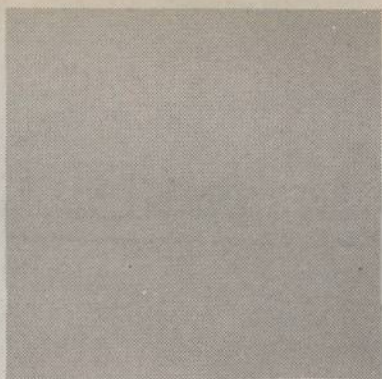
Janssen: "Op het moment dat ons dit duidelijk werd deed zich een praktijkgeval voor, dat onze conclusie min of meer bevestigde. Bij de halve thriatlon in Stein wonnen Irma Zwartkruis en Ben van Zelst.

Een week later zouden beide meedoen aan een hele thriatlon in Finland. Het zijn levensgezellen van elkaar dus de omstandigheden en trainingen in die tussentijd zullen niet veel verschilt hebben. Irma presteerde perfect en Ben viel teleurgesteld uit door oververmoeidheid."

Dat wil niet zeggen dat vrouwen ongestraft de ene zware inspanning na de andere kunnen leveren. Ook voor hen komt er een moment waarop het lichaam weigert. Het thriatlonverhaal kreeg dus nog een staartje.

Janssen: "Na het succes in Finland verwachtten de media en Irma Zwartkruis dat zij zes weken later tijdens de thriatlon van Almere weer een prestatie van formaat zou neerzetten. In de euforie van het succes trainde zij keihard door, terwijl Ben van Zelst een tijdje rust nam. Het gevolg was dat de rollen in Almere omgedraaid waren; Irma stopte na het fietsen en Ben werkte een perfecte thriatlon af."

Een ander opvallend verschil tussen man en vrouw was dat de testosteronconcentratie, een hormoon dat ervoor zorgt dat het lichaam na een zware inspanning herstelt, na een marathon bij de dames niet daalde,

manifesteert, vrij simpel geholpen kunnen worden. Als alle andere factoren voor het gemak even vergeten worden kan hij op die manier bij wijze van spreken drie weken lang fietsen alsof het een wedstrijd voor één dag betreft. En de dopingcontrole dan?

Janssen: "Elke renner in de Tour de France kan in principe een spierversterkend middel, zoals testosteron slikken, zonder gepakt te worden. Het heeft allemaal te maken met de tijd die nodig is om menselijk testosteron af te breken. Dat duurt niet lang. De helft is in een half uur uit het lichaam verdwenen. De renner en de begeleiding kunnen dus uitrekenen op welk moment hij weer negatief is voor de controle." Dat zou kunnen verklaren waarom Gert-Jan Theunisse in de Tour de

ding en training. Maar die trainer had niet alleen Yvonne van Gennip getraind. De andere leden van de damesploeg bleven echter ver beneden hun niveau. Achteraf bleek dat Yvonne van Gennip een bepaalde periode door een blessure niet kon trainen en waarschijnlijk had zij net die periode nodig om te herstellen van de voorafgaande trainingsfase. Zij kwam in het laatste trainingsprogramma op topniveau, terwijl de anderen, die doorgetraind hadden, over hun hoogtepunt heen waren."

Rust

Hoewel het testosterongehalte na een marathon sterk kan dalen blijkt uit het proefschrift ook dat regelmatige training, althans bij mannen, het testosterongehalte doet stijgen. Voldoende herstelperiodes tussen zware trainingen zouden het gebruik van spierversterkende middelen dan ook overbodig maken. Die rust gunt men zich blijkbaar niet want de laatste weken verschenen steeds nieuwe berichten in de media die suggereren dat veel topsporters in de voorbereidingsfase een greep in het medicijnkastje doen.

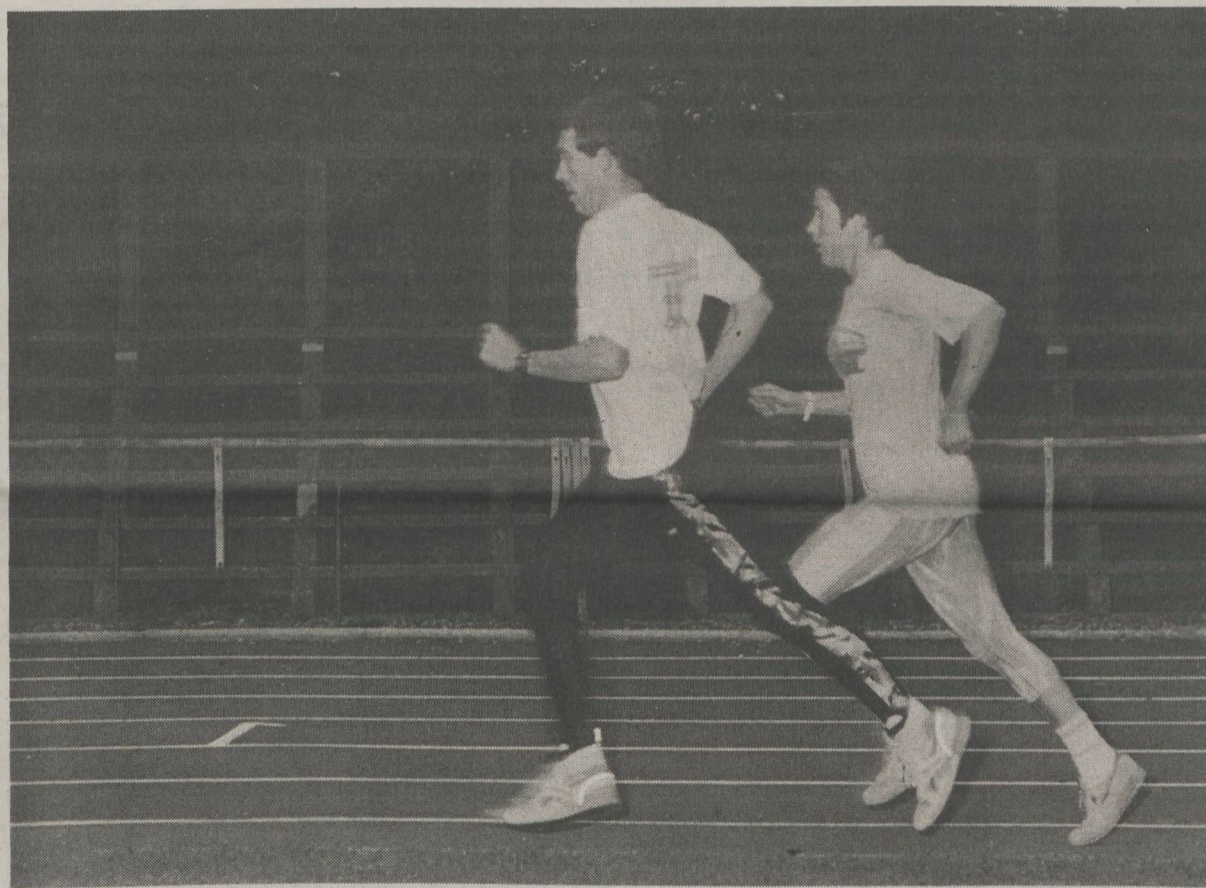
Janssen: "Het gebruik van anabole steroïden, zoals testosteron, helpt de atleet, die een te lage concentratie heeft, sneller te herstellen van een zware training. Daardoor kan hij in plaats van twaalf keer misschien wel veertien keer per week trainen. Hoe meer er getraind kan worden des te groter zullen de prestaties zijn."

En dus wordt er in de hele wereld geslikt en gespoten. Denk alleen maar eens aan de waslijst van atleten die door aangetoond dopinggebruik de Olympische Spelen moesten missen. Er gaan steeds meer stemmen op binnen de sportwereld om de dopingcontroles af te schaffen en de verantwoordelijkheid bij de sporters te leggen. Iedereen moet zelf maar weten wat hij met zijn lichaam doet. Is Gène Janssen die mening ook toegedaan?

Janssen: "Nee, niet iedereen mag doen wat hij wil. Je bent een deel van de maatschappij en je dient je als zodanig te gedragen. Dat geldt ook voor het gebruik van alcohol en drugs. De dopingproblematiek heeft een ethisch- en een gezondheidsaspect. Met de ethiek hou ik me niet bezig. Voor mij telt vooral de gezondheidsproblematiek. Op dat punt zou de wetgeving aangepast moeten worden. Iemand, ongeacht of dat een sporter is of niet, zou gestraft moeten worden als hij producten neemt die de gezondheid schaden. Dat straffen moet dan op een duidelijke en integere wijze gebeuren en niet via de krant of het verbieden van sportbeoefening. Ik veroordeel de sporter, die bijvoorbeeld testosteron gebruikt, niet. De druk, opgebouwd door bestuurders, commercie en media, om goede prestaties te leveren is vaak zo groot, dat men al snel naar hulpmiddeljes grijpt. Het slikken van testosteron, als er een tekort aan is, levert voor de renner weinig gevaar op en dat maakt de beslissing vaak eenvoudig."

Naar de schadelijke werking van anabole steroïden wordt momenteel wereldwijd onderzoek verricht. Enkele weken geleden werd gemeld dat anabolen een verslavend effect zouden hebben dat te vergelijken valt met heroïne.

Marc Bonten

Gène Janssen aan kop tijdens een oefenloop bij club Unitas te Sittard (foto Franco Gori)

maar bij de heren wel. En hoe langer de wedstrijd duurde hoe langer die concentratie verlaagd bleef. Hoewel de oorzaak van dit verschil niet duidelijk is, betekent een verlaagd testosterongehalte dat het lichaam minder snel herstelt. Het is ook niet duidelijk in welke mate een verlaagd gehalte het herstel afremt, maar zeker is dat een chronisch tekort zijn weerslag heeft op het lichaam. Een prestatie leveren wordt dan onmogelijk en de sporter lijdt onder zware vermoeidheid of zelfs overtraindheid.

Doping

Ofschoon geen onderwerp van Janssens proefschrift is de relatie snel gelegd: valt daar dan door middel van kunstmatige toediening niet iets aan te doen? Mag een topsporter die dagelijks een zware inspanning levert, hormoontekorten aanvullen? Ook dat is doping. Het beste voorbeeld levert waarschijnlijk de Tour de France. Een renner die normaal gesproken wat langzamer herstelt dan een ander zou in een etappewedstrijd bij voorbaat kansloos zijn. Tegenwoordig zou zo'n renner, als zich bij hem na enkele etappes een laag testosterongehalte

Deetman zadelt volgend kabinet op met tekort van 300 miljoen op studiefinanciering

„TOEGANG ONDERWIJS NIET IN HET GEDING”

“Een tekort van 300 miljoen op de studiefinanciering wordt vanaf 1990 getackeld uit het financieringstekort.” Hij zei het met gepaste trots, minister Deetman, tijdens een toelichting op de begroting voor 1989. Zijn grote zorg was immers dat de vergrote deelname aan het hoger onderwijs, waardoor ook de studiefinanciering duurder uitvalt, steeds weer met een korting op de beurzen gecompenseerd moest worden. Zo niet in de jaren '90. Het kabinet vindt een iets hoger overheidstekort verantwoord. Er komt dus geld bij. Maar voor het zover is stroomt er nog heel wat water door de Haagse hofvijver. Tijd om de zaken op een rijtje te zetten.

Voorlopig heeft Deetman het druk met het wegwerken van de overschrijding op de studiefinanciering, zoals die in het najaar bekend werd. De plannen daarvoor stuurde hij op Prinsjesdag naar het parlement. Voorstellen waarnaar reikhalzend was uitgekeken: in juni stak de kamer een stokje voor het oorspronkelijke voornemen om de aanvullende financiering geheel te privatiseren en over te hevelen naar de banken. Er moest, zo wilde de door PvdA en D66 gesteunde motie van kamerlid dr. A. Lansink (CDA), “enigerlei vorm” van een aanvullende beurs blijven bestaan. Deetman voldoet daaraan door de aanvullende beurs tijdens de eerste vier jaar studiefinanciering te handhaven, een extra uitgave van 200 miljoen per jaar. Daarbij gaat het alleen om de topbeurs voor de laagste inkomensgroepen, de “derde trap” van het totaalbudget, dat verder uit de basisbeurs en het leningdeel bestaat. Voor die lening moet vanaf medio 1989 bij de banken worden aangeklopt. Het “sociaal risico” (het gevaar dat studenten door werkloosheid niet kunnen aflossen) wordt jaarlijks door de staat afgekocht. De banken moeten dan wel dezelfde regeling hanteren als de beurzenwet: na vijftien jaar vervalt de openstaande schuld. Omdat het “sociaal risico” blijkens een recent onderzoek meevalt, overweegt het kabinet nog om de doelgroep uit te breiden. Vooral nog mogen echter alleen studenten die ook nu al aanvullende financiering ontvangen, op gunstige voorwaarden bij de banken lenen. Om de handhaving van de topbeurs gedurende de eerste vier jaar te kunnen betalen wordt de leeftijdsgrens voor de beurzen verlaagd tot 27 jaar (jaarlijkse opbrengst: olopend tot 126 miljoen in 1933).

Andere, al eerder bekende, maar nu ook formeel bij het parlement ingediende plannen, behelzen de afschaffing van de reiskostenvergoeding aan thuiswonende studenten, en de verlaging van de basisbeurs, tegenover de toekenning van een jaarkaart openbaar vervoer aan alle studenten. Deetman houdt daar geld aan over: de OV-jaarkaart kost hem 370 miljoen, terwijl de afschaffing van de reiskosten en de verlaging van de basisbeurs (met maandelijks f 41,65 voor thuiswonende en f 62,50 voor uitwonende studenten) rond 500 miljoen opleveren.

Verder wordt de hogere beurs voor uitwonende studenten buiten het HBO en het WO afgeschaft, wat ruim 90 miljoen opbrengt. Betere controle op de uitgekeerde beurzen moet nog eens 25 miljoen in het laatste brengen.

Met al deze bezuinigingen bespaart Deetman vanaf 1990 870 miljoen. Maar omdat de meeste plannen niet meteen ingaan ligt dat in 1989 op ruim de helft: 460 miljoen. De rest vindt hij door ook volgend jaar oud-studenten te vragen hun uitstaande renteloos voorschot (uit het oude beurzenstelsel) vervroegd en met korting terug te betalen. Het kabinet wil daar in 1989 nog eens 522 miljoen mee binnenhalen (dit jaar al 263 miljoen). De vervroegde aflossing, slim gevonden om het gat op korte termijn te dichten, veroorzaakt wel een nieuw gat in de toekomst; in latere jaren komt er immers steeds minder binnen. Omdat de leningen worden geprivatiseerd wordt dit niet goedge maakt door extra inkomsten uit dien hoofde. Derde oorzaak voor een tekort in de jaren '90 vormt de overgangsgeregeling voor studenten boven 26 jaar, die nu al studeren: zij behouden hun beurs. Daarom levert de verlaging van de leeftijdsgrens pas later (vanaf 1995) het volle pond op. Deze factoren veroorzaken gedrieën een tekort van 300 miljoen in de jaren '90. Het zijn deze 300 miljoen die de regering laat staan voor een volgend kabinet.

Tot zover de cijfers uit de onderwijsbegroting. Ondanks de ingrijpende veranderingen tast de “versobering” (zoals de koningin het in de troonrede eufemistisch noemde) volgens minister Deetman “de fundamentele kenmerken van het stelsel niet aan”; de overheidsrol wordt slechts “toegespitst” op die elementen, waarbij de toegankelijkheid in het geding is. De toegankelijkheid zelf is niet in het geding, schrijft Deetman in zijn toelichting, die verder uiterst summier is.

Bert Bakker

DE KNELLING VAN PYTHAGORAS

LIEVER EEN GESCHIKTE VROUW AANSTELLEN DAN EEN BETERE MAN

Vrouwen die solliciteren aan deze universiteit moeten de voorkeur krijgen boven mannen, mits ze voldoen aan de functie-eisen en zelfs wanneer er een betere mannelijke kandidaat meedingt. Bovendien moet de universiteit streefcijfers opstellen over het percentage vrouwen dat ze in dienst wil nemen. De adviesgroep Emancipatie Personeelsbeleid acht deze maatregelen nodig om de scheve verhouding tussen het aantal vrouwelijke en mannelijke werknemers aan deze universiteit op te heffen.

De adviesgroep werd een jaar geleden door het college van bestuur ingesteld om knelpunten in het personeelsbeleid op te sporen en mogelijke oplossingen aan te dragen. In haar eerste rapportage aan het college -waarin ze de procedures rond werving en selectie behandelt- concludeert de adviesgroep dat het huidige aanstellingsbeleid niet bijdraagt aan een evenredige personeelsverhouding. Het sinds 1981 gehanteerde criterium van positieve discriminatie (bij gelijke geschiktheid wordt de voorkeur aan een vrouw gegeven) heeft er in de praktijk nauwelijks toe geleid dat vrouwen méér en hogere functies binnen de instelling zijn gaan bekleden. De adviesgroep wil “gelijkwaardigheid” dan ook vervangen door “geschiktheid”: wanneer een vrouwelijke kandidaat aan vooraf vastgestelde functie-eisen voldoet, zou ze per definitie de voorkeur moeten krijgen boven de mannelijke concurrenten.

Daarbij moet er volgens de adviesgroep voor gewaakt worden, dat functie-eisen vrouwen niet bij voorbaat uitsluiten. De eis van ervaring in combinatie met leeftijd bijvoorbeeld werkt discriminerend ten aanzien van herintredende vrouwen. En ook vrijwilligerswerk moet volgens de adviesgroep meewegen bij een sollicitatie: hieraan ontleen veel vrouwen immers hun relevante ervaring. De adviesgroep vindt bovendien dat er in selectiecommissies altijd vrouwen én mannen moeten zitten, liefst evenredig verdeeld.

Vijftig procent

De voorkeur voor een vrouw geldt overigens alleen voor die functies waarin mannen oververtegenwoordigd zijn. In sectoren waar vrouwen de meerderheid vormen (met name

secretariaatswerk) zou juist een geschikte mannelijke sollicitant moeten worden aangenomen. Uiteindelijk zou het personeelsbestand uit 50 procent mannen en uit 50 procent vrouwen moeten bestaan, maar een afwijking van 10 procent vindt de adviesgroep nog acceptabel.

De adviesgroep zoekt blijkens haar rapport een compromis tussen het streven naar emancipatie en het belang van de instelling. Zo acht ze het niet wenselijk om gedurende een bepaalde periode uitsluitend onder vrouwen te werven, een principe dat bijvoorbeeld -overigens niet zonder problemen- aan de Universiteit van Amsterdam wordt gehanteerd. De adviesgroep vreest dat de sollicitatieprocedure in dergelijke gevallen relatief lang duurt, waardoor onderzoek en onderwijs in het gedrang komen. Ze vindt voorts dat de doorstroom van interne kandidaten naar vacante functies niet belemmerd mag worden door het emancipatiestreven. Maar wanneer er voor een vacature geschikte interne kandidaten van beide sexen zijn, moet er voor een vrouw worden gekozen.

Erg terughoudend stelt de adviesgroep zich op waar het de concrete invulling van haar aanbevelingen betreft. Ze geeft wel aan dat er bij de verdeling van banen over mannen en vrouwen gelet moet worden op functieniveau, opleiding en categorie werk (administratief of technisch bijvoorbeeld). Ze laat echter in het midden of een vakgroep, faculteit of dienst alleen naar de personele verhoudingen binnen haar eigen gelederen moet kijken, of naar de cijfers van de instelling als geheel. In dat laatste geval zou bijvoorbeeld een tekort van vrouwelijke docenten bij de ene faculteit gecompens

seerd kunnen worden door een overschot bij de andere faculteit. In het rapport wordt ook opengelaten op welke termijn de evenredige opbouw van het personeelsbestand voltooid moet zijn. Wel moet er jaarlijks controle -en eventueel bijstelling- plaatsvinden door het college. Belonings- of strafmaatregelen om de door haar uitgestippelde beleidslijnen kracht bij te zetten, acht de adviesgroep voornamelijk niet nodig; ze verwacht dat haar voorstellen binnen de instelling veel weerklank zullen vinden.

Of en hoe de adviezen uit het rapport in concreet beleid worden vertaald, is voornamelijk niet duidelijk. Het rapport werd al in april afgerond, maar de reactie van het college van bestuur valt pas in de komende weken te verwachten. De adviesgroep werkt momenteel aan de afronding van een tweede deelrapport over onder andere ouder-schapsverlof, kinderopvang en (variabele) werktijden. Het is de bedoeling dat er ook nog rapporten verschijnen over beloning en loopbaanplanning. De adviesgroep overweegt echter haar opdracht voortijdig terug te geven, onder meer vanwege de trage respons op haar bevindingen. Daarnaast vinden de leden (van onder andere de dienst Personele Zaken en de VEC) nauwelijks de tijd om deze extra taak met hun dagelijkse werkzaamheden te combineren. De komst van een emancipatiewerkster bij personeelszaken zou op dit punt verlichting kunnen brengen, aldus een lid van de adviesgroep.

Emely Nobis

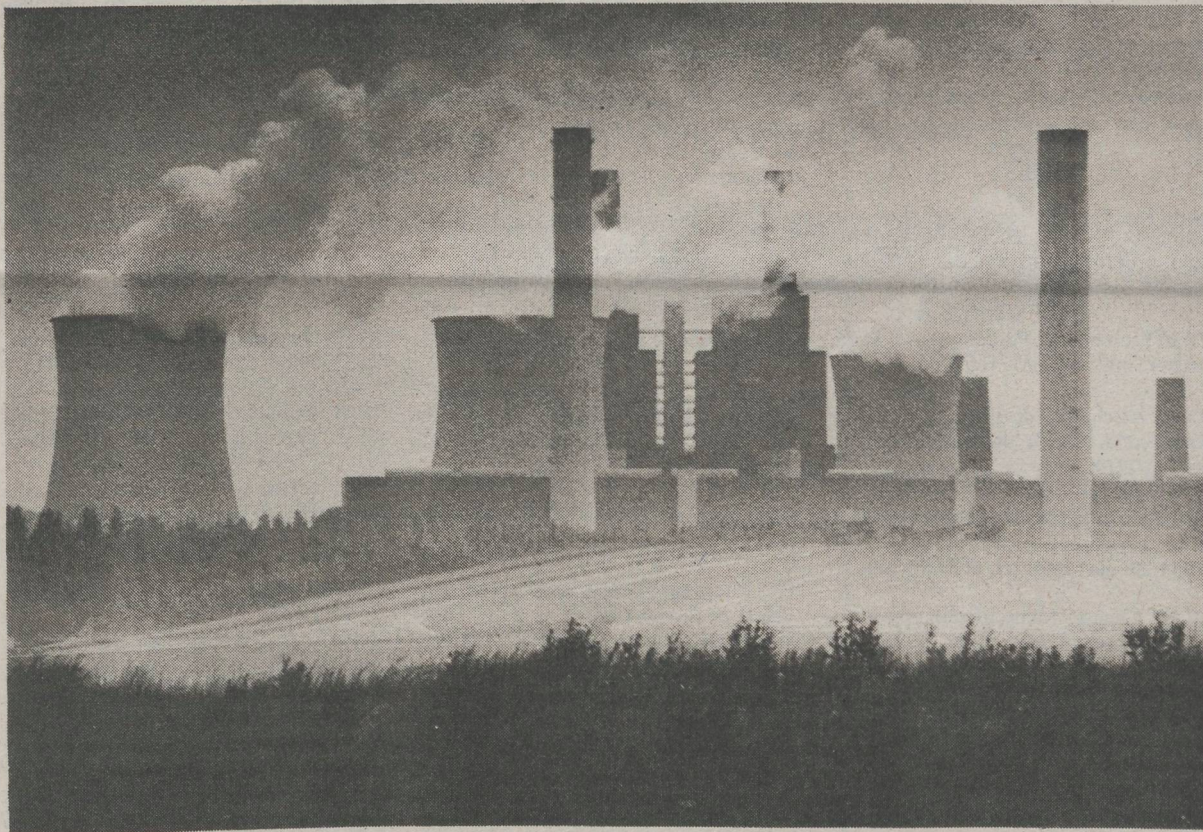
Het netelige pad van een nieuwe studierichting

MILIEUWETENSCHAP TUSSEN KROEG EN KASTEEL

Natuurlijk praat het makkelijker in de rustige en stijlvolle omgeving van een neo-kasteeltje in het Limburgse heuvelland. Uitgelezen wijnen, nouvelle cuisine, ver weg van de jachtige wereld; in zo'n ambiance wil men nog wel eens tot zaken komen. Toch was dat nog niet echt de bedoeling van het symposium dat begin september in kasteel Vaalsbroek door de universiteit werd georganiseerd. Dit was een studieweekend, waar binnen- en buitenlandse deskundigen zich konden buigen over de plannen voor een studierichting milieugezondheidskunde. Dat die plannen tweeënehalf jaar geleden in een gewoon Maastrichts café achter een paar pilsjes zijn geboren weet niemand meer. En evenmin dat het nogal wat moeite kostte om ze op de universitaire agenda te krijgen. Maar inmiddels heeft het college van bestuur zijn gewicht in de strijd geworpen: milieugezondheidskunde moet een van de belangrijke uitbouwactiviteiten worden van deze universiteit. Om die reden mag het initiatief op twee ton subsidie uit het profileringsfonds van de instelling rekenen. De opwaardering in status van de voorstellen valt dus af te lezen aan de vergaderlokatie. Maar is dat ook een betrouwbare graadmeter voor de haalbaarheid? En zijn het eigenlijk nog wel dezelfde voorstellen?

De initiatiefnemers van 1986 laten er weinig twijfel over bestaan: het plan voor een opleiding milieugezondheidskunde heeft nog maar weinig uit te staan met wat eerst kortweg milieukunde zou heten. Dat er nu "gezondheid" tussen is gefrommeld is meer dan een detail: het geeft precies de strijd aan die de uitwerking van de plannen zo lang heeft opgehouden. Milieukunde, zo vonden de fysisch geografen Rang en Schouten, beiden van buiten de RL, en hun kompaan Schenk, medewerker bij de economische faculteit, is gebaat bij een breed opgezet curriculum, waarin alle denkbare aspecten van de milieuproblematiek belicht worden. Vanuit die gedachte schreven zij een nota over de wenselijkheid van "een studie milieukunde aan de Rijksuniversiteit Limburg".

"Specialisten zijn er genoeg: biologen, chemisch technologen, toxicologen, milieujuristen. (...) Wat ontbreekt, dat zijn de mensen met een overall view", benadrukte Rang eind '86 in een interview met Observant. De behoefte was daarmee gesignaleerd, en met de constatering dat er geen opleiding was die daarin kon voorzien lag voor de RL het gat in de markt wagenwijd open. Maar zo makkelijk bleek dat niet te gaan. Het werkgroepje dat na lange aarzelingen eindelijk werd geformeerd om de plannen verder te ontwikkelen, spleet uiteen over de vraag hoe breed het spectrum moest zijn dat de opleiding zou beslaan. Breed, zei uiteraard Rang, en met hem de vertegenwoordigers van de juridische en de economische faculteiten. Nee, zei prof. Foppe ten Hoor, toen nog decaan van de faculteit der gezondheidswetenschappen, concentreer je maar op de gezondheidswetenschappelijke kant, dat is het enige waaraan in het land weinig wordt gedaan en dat om die reden kans zal maken op de onontbeerlijke ministeriële ondersteuning. Een brede benadering van het vak vereist versterking van het natuurwetenschappelijke potentieel bij de RL, en die zit er toch niet in. Nog tijdens de beraadslagingen van de werkgroep verscheen er plotsklaps bij de faculteit der gezondheidswetenschappen een ongesigneerde nota "Milieuwetenschappen aan de RL", die aan het college van bestuur werd aangeboden. Rang: "Dat kwam als een duvel uit

Het verband tussen milieu en gezondheid moet een van de belangrijkste uitbouwactiviteiten van de RL worden. (Foto Franco Gori)

een doosje. Er bleek dus een parallelle activiteit plaats te vinden bij gezondheidswetenschappen, terwijl hun vertegenwoordigers in de werkgroep (Ten Hoor, en later als plaatsvervanger Jos Kleinjans) de zaak nogal traineerden. Ik vond dat niet zo netjes." Auteurs van de bewuste nota waren inderdaad Ten Hoor en Kleinjans, geeft de laatste nu aarzelend toe. Kleinjans: "We schreven die op verzoek van het faculteitsbestuur. Het stond los van de werkgroep". De interventie had succes: het college oarmde de grote lijnen van de gezondheidswetenschappelijke nota en liet de oorspronkelijke werkgroep doodbloeden. Maanden later kregen Rang en Schenk nog een korte audiëntie bij collegevoorzitter Vredevoogd om beleefd maar resoluut bedankt te worden voor de bewezen diensten.

Slachtoffer

De toon voor de toekomst was nu

gezet. De nota sprak ondubbelzinnig over milieugezondheidskunde als centrale invalshoek: het gaat om de studie van gezondheidsrisico's onder invloed van milieubelastende factoren. Daarmee was de richting ook thematisch ingelijfd. Niets leek logischer dan het vak als achtste afstudeerrichting onder te brengen bij de faculteit der gezondheidswetenschappen, zoals de aanbeveling van de nota reeds luidde. Maar daar had men ondertussen wat anders aan het hoofd. Financiële tekorten noopten tot een reorganisatie die de faculteit tot in haar voegen deed kraken. En het eerste slachtoffer werd uitgerekend decaan Ten Hoor, die het vertrouwen van de faculteitsraad verloor en aftrad. Zijn opvolger, prof. Louis Boon, liet geen gelegenheid onbenut om duidelijk te maken dat hij niets voor een achtste afstudeervariant voelde, nu de zeven die er al waren juist tot zulke grote beheersmatige problemen hadden geleid.

De trein stond dus stil.

Ook landelijk leken de plannen te stagneren. De nota van Kleinjans en Ten Hoor was in de zomer van '87 opgestuurd naar de minister van onderwijs en wetenschappen en aan de Interuniversitaire Commissie Milieukunde (ICM) van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten. De ICM was gematigd positief, maar de minister liet zich nog niet tot uitspraken verleiden, ondanks de welwillende signalen die zijn ambtenaren mochten afgeven. Deetman wij landelijke afstemming tussen de universiteiten, en om die reden verlangde hij eerst een overzicht (te leveren door zijn collega van volksgezondheid, ruimtelijke ordening en milieu, Nijpels) van de behoefte aan deskundigheden en deskundigen in dit land, en aansluitend van de behoefte aan opleidingen. Het rapport dat uiteindelijk ter tafel kwam bleek echter nauwelijks antwoord te geven op deze vragen, zodat een vervolgrapport gepland is dat eind van dit jaar moet uitkomen.

Tegen die tijd zullen de vruchten van hernieuwde activiteit aan de RL waarschijnlijk eveneens op zijn bureau liggen. Een nieuwe werkgroep rond Ten Hoor en Kleinjans heeft zich in de loop van dit jaar aan de uitwerking van de plannen gezet. Die zijn vervolgens voorgelegd aan externe deskundigen tijdens de conferentie in Vaalsbroek. Hun kriti-

maar volgens Kleinjans is die vrees ongegrond. "Men is daar bezig met milieuhygiëne, en dat is een technologische invalshoek. Gezondheid is er een aspect, meer niet. Hier staat dat centraal. Een voorbeeld: zij houden zich bezig met het meten van de concentraties vervuulende stoffen in de bodem, PCB's bijvoorbeeld, en met de manieren om die spullen eruit te krijgen. Wij vragen ons af wat de gezondheidsrisico's zijn --want dat je er kanker van krijgt wordt wel beweerd, maar is nooit aangetoond-- als mensen gedurende langere tijd worden blootgesteld aan dergelijke stoffen. Dat is de kern van deze benadering: hoe werkt die langdurige blootstelling in op de gezondheid, en wat kun je er dan aan doen. Die laatste vraag vertaalt zich in ons curriculumvoorstel in een beleidsvariant, naast de biomedische oriëntatie."

Ook binnen de universiteit staan nog niet alle lichten op groen. Het is nog steeds een open vraag hoe de opleiding organisatorisch ingebed moet worden. Wordt het inderdaad een achtste afstudeerrichting bij gezondheidswetenschappen, of neemt men zijn toevlucht tot een interfacultaire constructie om een volledige studierichting van de grond te krijgen? Het bestuur van gezondheidswetenschappen staat naar alle waarschijnlijkheid niet te dringen voor de eerste optie, en ook Ten Hoor en Kleinjans blijken dat pad te hebben verlaten. Zij verwachten louter moeilijkheden als de bestaande gezondheidswetenschappelijke propaedeuse aan de eisen van weer een nieuwe richting moet worden aangepast. Als er ook nog instroom in de doctoraalfase vanuit andere faculteiten moet worden gegarandeerd, een eis van het college van bestuur, zou dat tevens consequenties hebben voor het examenreglement. Dan maar liever wat nieuws, vinden Kleinjans en Ten Hoor.

Behoeft

Inhoudelijk liggen er nog meer problemen. Als er al iets duidelijk is geworden tijdens de conferentie in Vaalsbroek, dan is het wel dat de opvattingen over wat nu eigenlijk milieugezondheidskunde moet inhouden, verre van eenduidig zijn. Men staat positief tegenover de uitgangspunten, maar de invulling is andere koek. De ene deskundige achtte het curriculum te breed, de ander te smal; meer technologie, recht, of economie, of juist minder. En, fundamenteel, of er eigenlijk wel behoefte bestaat aan dit type academicus. Een enkeling betwijfelde dit hardop, zeker in de aantallen die zijn voorzien. Hooguit tien of twintig per jaar, waarschuwde hij. Maar Ten Hoor en Kleinjans zijn daar niet pessimistisch over, ondanks een door henzelf uitgevoerd marktonderzoekje dat uitwees dat de specifieke vraag naar milieudeskundigheid met een gezondheidsinvalshoek nauwelijks bestaat. "De markt is traditioneel, de opleiding zal de vraag wel creëren", luidt hun nogal voorspelbare weer. Bovendien zal de milieuproblematiek, en daarmee de noodzaak van beheersing en controle ook internationaal alleen maar toenemen. Daar kan dus op ingespeeld worden, menen zij.

De discussie over de inhoudelijke oriëntatie van het vak zal ook binnen de twee betrokken faculteiten, en vooral bij gezondheidswetenschappen, ruimschoots repercussies krijgen. De uitkomst bepaalt immers bij welke vakgroep aansluiting voor de hand ligt. Dat heeft op zijn beurt weer gevolgen voor financiering en formatietoewijzing, altijd hete hangijzers in de facultaire politiek. De stoelendans kan beginnen.

Wammes Bos

"Bulletin" wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 0010, Bouillonstraat 3, op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de vrijdag daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet met een op te nemen. Externe berichten worden meestal niet opgenomen. Informatie: Frank Speet, tel. 887171.

Universiteit

Algemeen

Bijeenkomst Universiteitsraad

Op donderdag 29 september komt de URaad weer bijeen om 19.30 uur in de UR-zaal/Feestzaal, Bou3. Op de agenda staat o.a.:

- benoemingen
- procedures en criteria profileringsfonds '89
- beleid m.b.t. vestiging bijzondere leerstoelen
- beleid m.b.t. het (mede)oprichten van stichtingen en andere privaatrechtelijke rechtspersonen
- oprichting stichting Medische Technology Assessment
- oprichting stichting Rechtspraktijk RL.

De vergadering is, op een vertrouwelijk gedeelte na, openbaar. Rond 21.00 uur is er een sprekerskwartier. Leden van de universitaire gemeenschap kunnen tijdens dit kwartier bij de URaad terecht met zaken die hen bezighouden.

Intreerede prof. Knottnerus

Dr. J. Knottnerus, hoogleraar Huisarts-geneeskunde, spreekt op donderdag 29 september om 16.00 uur in de Aula zijn intreerede uit, getiteld "Dialectiek van het onderzoek in de huisarts-geneeskunde".

Promotie drs. G. Janssen

Drs. Gene Janssen (Instituut Sportgeneeskunde Limburg/vakgroep Humane Biologie) verdedigt op 23 september om 16.00 uur zijn proefschrift "Marathon running. Functional changes in male and female volunteers during training and contest". Promotor is prof.dr. f ten Hoer.

Promotie drs. C. van Berlo

Drs. Charles van Berlo (Algemene Heelkunde) zal op vrijdag 30 september om 16.00 uur in de Aula zijn proefschrift "Splanchnic amino acid and ammonia metabolism; studies in the pig" verdedigen. Promotor is prof.dr. P. Soeters.

Advertentiecampagne RL

Voor de derde keer zal de RL dit najaar met een advertentiecampagne extra

aandacht vestigen op studeren in Maastricht en op het onderwijssysteem. Doel van die campagne is toekomstige studenten attent te maken op de voorlichtingsdagen die de RL houdt in november.

Motto van de campagne is dit jaar: "Hoe zwaar moet je zijn voor Maastricht". De advertenties verschijnen op de volgende dagen in twee landelijke en in een aantal Limburgse en Brabantse dagbladen:

- de universitaire advertentie: zaterdag 24-9;
- adv. geneeskunde: woensdag 28-9;
- adv. gezondheidswetenschappen: zaterdag 1-10;
- adv. economie: woensdag 5-10;
- adv. rechtsgeleerdheid: zaterdag 8-10.

Voorlichtingsdagen

Dit jaar vinden de RL-voorlichtingsdagen voor studiekeizers plaats op de volgende dagen:

- vrijdag 4 november: Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- zaterdag 5 november: Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen;
- zaterdag 12 november: Rechtsgeleerdheid en Economie.

Opgave voor de voorlichtingsdagen is mogelijk via de bonnen uit de advertenties of telefonisch bij de dienst Voorlichting, tel. 887172.

Aanmeldingen voorlichtingsdagen

Bij de dienst Voorlichting komen de eerste meldingen voor de voorlichtingsdagen binnen. De komende weken is via Bulletin te lezen hoe de belangstelling hiervoor zich ontwikkelt. Op vrijdag 16 september waren er in totaal 335 meldingen in de computer verwerkt:

- Geneeskunde: 63
- Gezondheidswetenschappen: 93
- Rechtsgeleerdheid: 69
- Economie: 110.

Daarnaast heeft de dienst Voorlichting tussen 8-9 en 16-9 in totaal 320 verzoeken om schriftelijke informatie over een studie aan de RL ontvangen.

Onderwijsbrochures verschenen

Er zijn nieuwe brochures over het onderwijs aan de verschillende faculteiten verschenen. De tekst van de brochures van vorig jaar is aangepast en de brochures hebben een nieuwe lay-out gekregen. Deze brochures worden toegestuurd aan alle studiekeizers die zich aanmelden voor de voorlichtingsdagen in november en aan iedereen die informatie wil ontvangen over een studie aan de RL. De onderwijsbrochures zijn te verkrijgen bij de dienst Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887172.

Onderwijskrant verschenen

Kort geleden is de tweede "Onderwijskrant" verschenen. Deze 8 pagina's dikke krant bevat informatie over het onderwijssysteem aan de RL, het onderwijs aan de verschillende faculteiten en informatie over toelating en plaatsing, studentenvoorzieningen en studie- en studentenverenigingen. De onderwijskrant wordt aan alle deelnemers van de voorlichtingsdagen toegestuurd en aan mensen die informatie over een studie aan de RL vragen. De krant is geproduceerd door de dienst Voorlichting en is daar verkrijgbaar (tel. 887172).

Bibliotheekinstructie

Vanaf 1 oktober wordt er iedere eerste maandag van de maand om 14.00 uur bibliotheekinstructie gegeven in de bibliotheeklocaties AZM/BMC, Bonnefonten en Randwijk. Vooraf inschrijven bij de uitleenbalie is gewenst.

Verhuizing

De Dienst Bouwzaken en Technische Dienst is verhuisd naar Oude Tweebergerpoort 2. Het telefoonnummer van de BTS is 255412.

RL-Agenda

23-09 Promotie G. Janssen, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

27-09 SIB-forum over Samenwerking van het bedrijfsleven op Europees niveau, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 212298 (Astrid).

28-09 Lezing door prof.dr. M. v.d. Ploeg over Toepassingsmogelijkheden van in situ hybridisatie, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

28-09 Lezing over Karl Popper, Statenzaal, Bou3, 16.30 uur, info: tel. 888365.

29-09 Inaugurale rede prof.dr. J. Knottnerus, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

29-09 Voordracht Op zoek naar een theoretisch raamwerk voor de analyse van communicatie tussen gynaecologen en vrouwelijke patiënten door W. Weyts, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

30-09 Promotie Ch. van Berlo, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

02 tot 05-10 Internationaal congres Prospects and Strategies in Cardiovascular Research, Hotel Maastricht, info: tel. 862215.

05-10 Lezing over Karl Popper, Statenzaal, Bou3, 16.30 uur, info: tel. 888365.

06-10 Lezing Cancer prevention door dr. M. Eriksen, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887304.

06-10 Lezing Het cultuurbegrip door prof.dr. H. von der Dunk, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

06-10 Lezing Het buitenlands Beleid onder Gorbatsjov door dr. H. van Zon, HOV, Grote Gracht 82, 20 uur, info: tel. 435314.

07-10 Promotie W. Weber, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

07-10 Promotie E. Fontein, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

13-10 Afscheidsrede prof.dr. C. Sporken, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

13-10 Lezing Cultuur en wetenschap door prof.dr. K. van Berkel, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

13-10 Lezing Mensenrechtenopvattingen in Oost en West door dr. W. van Genugten, HOV, Grote Gracht 82, 20 uur, info: tel. 435314.

14-10 Promotie J. Bruning, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

18-10 Lezing Cultuur en kunst door prof.dr. H. van den Bergh, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

19-10 Lezing door dr. H. Bos (Leiden) over De toepassing van de polymerase chain reaction bij de bestudering van oncogen activatie, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

19-10 Colloquium Evaluatie van kennis-systemen door S. Dekker, Colloquiumruimte, An60, 15.30 uur, info: tel. 888422.

20-10 Promotie A. Geers, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

20-10 Voordracht Endocrinologen en de conceptualisering van geslachtshormonen door N. Oudshoorn, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

21-10 Inaugurale rede prof.dr. H. van den Herik, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

27-10 Promotie G. de Groot, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

27-10 Lezing Cultuur en techniek door prof.dr. G. de Vries, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

28-10 Promotie B. Janssen, Aula, TS53, 13.30 uur, info: tel. 887141/7210.

28-10 Inaugurale rede prof.dr. M. van den Hout, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

03-11 Promotie F. van der Horst, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

03-11 Lezing Economische hervormingen in de Sovjet-Unie door dr. E. Dirksen, HOV, Grote Gracht 82, 20 uur, info: tel. 435314.

03-11 Lezing De geschiedenis van Argentinië door H. Vogel, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

04-11 t/m 02-12 Tentoonstelling Tango, Bonnefontencomplex, info: tel. 887226/7230.

09-11 Start PHO-cursus Inleiding in verplegingswetenschappelijk onderzoek, info: tel. 887396.

09-11 Lezing door prof.dr. A. Westerveld over Isolatie van DNA herstel genen, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

10-11 Voordracht Emotionele problemen bij vrouwen vanuit cross-cultureel perspectief door A. Richters, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

10-11 Lezing De tango als cultuurverschijnsel, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

16-11 Colloquium over medische expertise door H. Boshuizen, Colloquiumruimte, An60, 15.30 uur, info: tel. 888422.

17-11 Lezing Lezen en literatuur in de Sovjet-Unie door dr. A. Langeveld, HOV, Grote Gracht 82, 20 uur, info: tel. 435314.

18-11 Promotie L. Frederix, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

18-11 Promotie P. Verhallen, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

23-11 Lezing door dr. D. Valerio over Prospects for human gene therapy, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

24-11 Lezing (Post)modernisme - het debat over de kenmerken van onze wereld door prof.dr. W. van Reijen, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

25-11 Promotie W. Lancée, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

25-11 Lezing de oorsprong van de muziek van de tango door Juan Carlos Cáceres en concert door trio "Otros Tiempos", Theatercafé Stadsschouwburg, 21.30 uur, info: tel. 887226/7230.

26-11 Lezing Technische aspecten van de dans door Wouter Brave, Theatercafé Schouwburg, 20 uur, Concert Gotan, door quintet Juan Carlos Cáceres, Bonbonnière, 22.30 uur, Tangosalon, Redoute, 23 uur, info: tel. 887226/7230.

01-12 Promotie J. Hagedoorn, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

01-12 Voordracht De bijdrage van vrouwenstudies bij verklaring en behandeling van somatische klachten van vrouwen door P. Tomlow, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

01-12 Lezing Postmodernisme in kunst, architectuur en vormgeving, door Johan Thielemans, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

02-12 Promotie C. Augustijn, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

02-12 Promotie H. Oude Vrielink, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

07-12 Lezing door dr. G. van Ommen over Lange afstands clonerings- en karteringstechnieken, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

08-12 Lezing Pomo & politiek door John Jansen van Galen, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

09-12 Promotie K. Leunissen, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

09-12 Promotie R. van Houwelingen, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

12-12 Lezing door Y. van Orshoven, Aula, TS53, 20 uur, info: f van Es, tel. 621007.

14-12 Colloquium Juridische kennisystemen en natuurlijke taal door f Fernhout, Colloquium-ruimte, An60, 15.30 uur, info: tel. 888422.

15-12 Promotie W. Dinjens, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

15-12 Lezing (Klassieke) muziek en postmodernisme door L. Samama, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 887226/7230.

16-12 Promotie J. Vles, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

16-12 Promotie J. van der Wal, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

19-12 Zesde GezondheidsZorgOnderzoekDag, RL, info: tel. 887396/7314.

21-12 Lezing door B. Bakker over Valkuilen in de DNA diagnostiek bij de spierdystrofie van Duchenne en Haemofilie A, collegezaal BMC, 12.30 uur, info: tel. 888621.

22-12 Voordracht Vrouwen en veroudering door M. Coopmans, kamer 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 888767.

26-12 Tweede Kerstdag: RL gesloten.

SIB-Werkgroep Sovjet-Unie

In februari is de werkgroep Sovjet-Unie opgericht binnen SIB-Maastricht. De werkgroep heeft als doel het organiseren van een 10-daagse studiereis naar de Sovjet-Unie (Moskou en Leningrad) van 21 tot 31 december. De werkgroep zoekt nog enkele enthousiaste deelnemers die zich voor deze reis willen inzetten. Men houdt zich ook bezig met lezingen, russische avonden, etc. Informatie: Jeroen Jansen, tel. 252162, Janine Wijnenbergh, tel. 435314 of Fons Coomans, tel. 887340.

Alles is drama

Studententoneelvereniging Alles is Drama presenteert de nieuwe toneelstukken voor het seizoen 88/89 op woensdag 28 september om 20.00 uur in de Kokroeg, Hoogbrugstraat 1.

Agenda Circumflex

Vrijdag 23-9 21.00 uur: American Night.
Maandag 26-9 20.00 en 22.30 uur: video Hector (met Urbanus).
Dinsdag 27-9 21.00 uur: Lezing.
Woensdag 28-9 20.30 uur: Eindeloze avond; alleen voor leden.
Vrijdag 30-9 21.00 uur: Buurvrouwenparty.
Bovendien organiseert Circumflex op 7-10 het Diesfeest. Leden, introgangers en andere genodigden zijn welkom.

Agenda Tafelstraat 13

Zondag 25-9 10.15 uur: welkomsviering in de St. Jan (Vrijthof) voor ieder die (weer) gaat studeren. M.m.v. de ekklesia-zanggroep. Thema: weten en geweten.
Maandag 26-9 20.00 uur: tweede bijeenkomst van de Leerhuisgroep. Er is nog plaats om mee te doen.
20.00 uur: start van de Droomgroep.
Dinsdag 27-9 19.00 uur: Lijfwerkgroep I.
21.00 uur: Lijfwerkgroep II.
Woensdag 28-9 20.00 uur: start van de groep over Postmodernisme m.m.v. prof.dr. H. ten Have.
Donderdag 29-9 20.00 uur: bijeenkomst van geïnteresseerden in de toneelgroep. Voor het maken van afspraken en een aantal oefeningen. Regie: Nynke Delcour, stagiaire Toneelacademie.

Buitenland

Bureau Buitenland Info

Bureau Buitenland (BB) ontving onlangs informatie over de volgende onderwerpen:

- Diploma Duits voor handel en industrie wordt afgenomen door de Nederlands-Duitse Kamer van Koophandel i.s.m. het Goethe-instituut. De examendata voor 1989 zijn: schriftelijk op 19-5, mondeling op 9-6. Inschrijving vóór 31 maart 89.
- British Council Fellowships Awards Scheme 89/90. De British Council nodigt Nederlanders uit een aanvraag in te dienen voor:
 - * postgraduate fellowships for a period of one month to one academic year (kandidaten moeten hun doctoraal (bijna) hebben voltooid; onderwerpen zijn onbeperkt; studie of onderzoek);
 - * foreign and commonwealth office scholarships and awards for one year postgraduate study in Britain during the academic year 89/90 (politieke,

economische of technische onderwerpen m.b.t. West-Europa).

Aanvragen indienen vóór 25 november.

- NACEE (Netherlands America Commission for Educational Exchange): de organisatie geeft uitvoering aan het uitwisselingsverdrag op onderwijskundig en wetenschappelijk gebied. Dit betekent dat de NACEE het Fullbright beurzenprogramma ten uitvoer brengt en informatie verstrekt over studies en cursussen in Amerika. Regelmatig worden er voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor aspirant Amerikagangers. NACEE, Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam, tel. 020-275426.

Meer informatie: op dinsdag en donderdag van 10.00 tot 11.30 uur bij bureau Buitenland, kamer 3023, Tongersestraat 53, tel. 888309/311, Han Aarts en Hettie van Witteloostuyn.
Op deze tijden kan tevens informatie worden ingewonnen door studenten die willen gaan studeren in het buitenland.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken.
Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van RL of AZM.

Interne vacature 104

In samenwerking tussen de FdR en de Hogere Opleiding tot Vertaler is een postdoctoraal opleidingsprogramma Recht en Linguïstiek ontwikkeld. In het najaar van 1988 worden in dit verband acht cursussen op het gebied van recht en vertalen gegeven.

Voor deze opleiding wordt, voor de periode 1-10-88 tot 1-3-90, gezocht een SECRETARESSE M/V (0,5 fte).

Taak:

- het zorgdragen voor secretariële en administratieve ondersteuning van de commissie Recht en Linguïstiek
 - het ondersteunen van de coördinator Recht en Linguïstiek bij de organisatie van de cursussen
 - het typen van onderwijsmateriaal
 - het verrichten van diverse werkzaamheden in de organisatorische sfeer t.b.v. de cursussen Recht en Linguïstiek.
- Vereist:
- HAVO/VWO
 - secretariële opleiding
 - ervaring in een zelfstandige secretariële functie
 - kennis van moderne talen
 - ervaring met tekstverwerking; kennis van wordperfect strekt tot aanbeveling.

Onderbrenging: de secretaresse Recht en Linguïstiek werkt o.l.v. de coördinator Recht en Linguïstiek. De secretaresse is ondergebracht bij bureau Onderwijs van de FdR. De secretaris/directeur is beherend baas.
Salaris: min. f 2085,-, max. f 2972,-.
Inlichtingen: W. Rayar, coördinator Recht en Linguïstiek, tel. 887368 of mr. R. de Groot, tel. 887091.

Interne vacature 105

Bij de vakgroep Wiskunde (FdAW) zijn er gedurende de periode september-december '88 in totaal 8 eenheden (8 halve dagen) beschikbaar voor STUDENT-ASSISTENTEN.
Tot de taken kunnen behoren:

- literatuuronderzoek naar toepassing

van beslistkundige technieken binnen de gezondheidszorg

- literatuuronderzoek naar toepassing van beslistkundige technieken en speltheorie m.b.t. de studie van technologisch innovatie processen
- ondersteuning van het verdere onderzoek van de vakgroepmedewerkers.
Voor verdere inlichtingen en aanmelding: prof.dr. O. Vrieze, tel. 888222 of dr. H. Peters, tel. 888316.

Congressen

Lezing over Cancer Prevention

Op donderdag 6 oktober geeft dr. Michael Eriksen (University of Texas) een lezing over "Cancer prevention" voor alle GVO-studenten en andere belangstellenden. Dr. Eriksen is op bezoek bij de vakgroep GVO in het kader van een gasthooglerschap.

Plaats: Aula, TS53.

Tijd: 14.00 uur.

Info: Patricia van Assema, tel. 887304.

Lezing over ontstaan geneesmiddel

In het kader van het onderzoekscolloquium van de FdAW zal drs. Rein Vos (RU Groningen) een lezing geven met als titel: Ontstaat het geneesmiddel in het laboratorium of in de spreekkamer? Op basis van een kenschets van kennisstructuren in medische theorie en praktijk wordt bovenstaande vraag besproken. Het antwoord dat het klassieke model van geneesmiddelenontwikkeling geeft blijkt onhoudbaar, maar krast ook nieuwe patronen in het kennisbestand. Deze opvatting wordt toegelicht m.b.v. voorbeelden uit de recente geschiedenis van de betablockers en calciumantagonisten, twee groepen geneesmiddelen voor de behandeling van hart-vaat-ziekten.

De lezing vindt plaats op maandag 3 oktober van 15.30-17.00 uur in Abtstraat 2a.

Info: tel. 888365.

Lezingencyclus SIB

De werkgroep Sovjet-Unie van SIB organiseert een lezingencyclus omtrent de Sovjet-Unie met als titel "Breuk of continuïteit?" De eerste lezing vond plaats op 22-9. De volgende lezingen zijn op:

- donderdag 6-10: Het buitenlands beleid onder Gorbatsjov door dr. H. van Zon.
- donderdag 13-10: Mensenrechtenopvattingen in Oost en West door dr. W. van Genugten.
- donderdag 3-11: Economische hervormingen in de Sovjet-Unie door dr. E. Dirksen.
- donderdag 17-11: Lezen en literatuur in de Sovjet-Unie door dr. A. Langeveld.

De lezingen zullen alle plaatsvinden aan de Opleiding tot Vertaler, Grote Gracht 82. De lezingen beginnen om 20.00 uur en de entree is vrij.

Sport

Wijziging accommodatie

Met ingang van 1 oktober vinden de activiteiten Pauze gymnastiek, Vrije sport en Bewegen op muziek plaats in sporthal de Geusselt in plaats van sporthal Daalhof op woensdag van 12.30-16.00 uur.

WAT IS "KATHOLIEK"?

- Katholiek betekent letterlijk: universeel, alomvattend.
- Hoe dienen wij het katholiek karakter van de katholieke kerk te verstaan.
- Over de spanning tussen de katholieke kerk als maatschappelijk georganiseerd instituut en haar universele opdracht.

Inleider: **Dr. Anton E. van Hooff OSB**

Monnik van de Abdij Sint-Benedictusberg Vaals. Studeerde filosofie en theologie aan Nederlandse, Franse en Duitse studiehuisen en de Universiteit van Freiburg. Proefschrift over de filosofische grondslag van de geloofsdaad. Is docent en lid Nederlandse redactieraad van het internationale katholieke tijdschrift *Communio*.

Datum: **Maandag 3 oktober, om 20.00 uur.**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn”**
Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk te Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling.

RK Studentenpastoraat

U bent van harte welkom!

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Keuken:
17.00-24.00

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.

Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen
per glas vanaf f 2,90

27 september t/m 1 oktober

MENU À f 25,-

Warm groentepuddinkje
met garnalen

☆☆☆

Rollade van konijnerugfilets
in een roomsaus met bonekruid

☆☆☆

Kaas van de abdij van Val-Dieu

20 september t/m 24 september

MENU À f 25,-

Jong, tam konijn in gelei
met mosterdsaus

☆☆☆

Gepocheerde zeewolf met
groentereepjes in botersaus

Amandelcrème
met frambozensaus

COPYSHOP DELNOY

A4 KOPIE 8 ct. INCL.

Grotere oplagen in sneldruk voordeliger

s' maandag t/m vrijdag geopend

Abtstraat 23 6211 LS Maastricht tel. 219455
(zijstraat v/d Tongersestraat)

KWALITEITSKOPIE

SNELLE APPARATUUR

Wielrennen

Bij voldoende belangstelling zal LV&S starten met het rijden van trainingstochten door het Limburgse land. Trim- of racefiets is vereist. Opgave bij Peter Jennen (2MF) of Han van Zeijl (bureau LV&S) vóór 15 oktober.

RL-Mini-Triathlon

Op vrijdag 21 oktober wordt weer de jaarlijkse RL mini-triathlon gehouden. De af te leggen afstanden zijn 750 m. zwemmen, 36 km fietsen en 8.4 km lopen. Het gebeuren vindt plaats in en om zwembad De Dousberg. De start is om 12.00 uur. Inschrijving is mogelijk bij de LUSS tot uiterlijk 10 oktober. Deelnemerskosten: f 5,- sportkaarthouders, f 12,50 niet-sportkaarthouders. Inlichtingen: Hans Blaauwbroek, tel. 471524.

Geneeskunde

Algemeen

Forumavond

Maandag 26 september om 20.00 uur zal in de Aula, TS53, een forumavond met als titel "Gezonde arbeidsvoorwaarden voor artsen" plaatsvinden. Deze avond is georganiseerd door het Ko-beraad, LBB en Reflex. Er zullen sprekers aanwezig zijn namens CDA, LAD, LBB, PvdA en sociaal-directeur Veegens van het AZM. Voorzitter is prof. v. Wijmen. Iedereen is van harte welkom.

Onderwijs

Obductie cursus

Zoals in de keuzeonderwijsklapper beschreven, bestaat de gelegenheid in het 3e en 4e jaar 3 weken lang aan de Obductie cursus deel te nemen. Doel is kennis uit te breiden van topografische anatomie, ziektegeschiedenis en de doods-oorzaak van een patiënt te evalueren aan de hand van orgaanveranderingen zoals die bij de obductie worden waargenomen. Er worden groepjes van 6 studenten samengesteld zodat ruimschoots de gelegenheid bestaat klinisch verloop en obductiegegevens te bespreken. Op vrijdagochtend om 8.30 uur worden alle obducties van de afgelopen week nabesproken in aanwezigheid van de medische staf van de vakgroep Pathologie. De deelnemende studenten worden uitgenodigd ook hier aan de discussie deel te nemen. Meer informatie tijdens een bijeenkomst voor aanvang van de cursus.

Informatie: R. Visser, AZM, pathologie, tel. 862157. Aanmelding: M. Rikers, secr. pathologie, BMC, tel. 888578.

Ko-opavond

Op 30 september zal de eerste Ko-opavond van het nieuwe acad. jaar plaatsvinden. Titel: frisse co's. Alle co's en

aankomend-co's (vierdejaars) zijn van harte uitgenodigd. Aanvang 20.30 uur in de Koko-kroeg.

Medisch Onderwijs in Nederland

Medisch Contact, het weekblad van de KNMG, heeft haar 35e aflevering van dit jaar gewijd aan het medisch onderwijs Nederland anno 1988. De volgende onderwerpen komen aan bod:

- UvA: omzien in blok
- VU: van theorie naar praktijk, een grote overgang
- Leiden: een onderwijscurriculum nieuwe stijl
- Groningen: variatie en beroepsperspectief
- Maastricht: probleemgestuurd studeren
- Rotterdam: verbouwt
- Nijmegen: een drietal karakteristieken
- Utrecht: een eigen accent.

Bij de informatiebalie van bureau Onderwijs FdG ligt voor iedere student een exemplaar klaar, zolang de voorraad strekt.

Onderzoek

Vacatures Interfacultaire Wecie

De Interfacultaire Wetenschapscommissie (IWC) houdt zich bezig met de beleidsadviesering op het terrein van het wetenschappelijk onderzoek binnen de FdG en de FdGW.

De vergaderingen vinden 2x per 3 weken plaats steeds op maandag van 12.00-14.00 uur.

In de IWC zijn twee vacatures voor het Onderwijs en Onderzoek Ondersteunend en Beheerspersoneel, een namens de FdG en een namens de FdGW. De volgende eisen worden gesteld:

- belangstelling voor en affiniteit met wetenschappelijk onderzoek
- bekendheid met de interfacultaire onderzoek-organisatie
- beschikken over voldoende tijd om werkzaamheden die aan het lidmaatschap van de IWC verbonden zijn uit te voeren.

Belangstellenden dienen hun interesse schriftelijk bekend te maken vóór 5 oktober aan de secr. van de IWC, B. van Wersch, p/a bureau Research FdG, TS53.

Gezondheids-wetenschappen

Algemeen

Activiteiten Agora

De Algemene Ledenvergadering van Agora is op 19-10-88. Dan vindt de bestuurswisseling plaats. Belangstellenden voor een bestuursfunctie worden ver-

zocht schriftelijk te solliciteren vóór 7-10 via het postvak van Agora, Kapoenstraat. Kandidatenlijst komt op publicatiebord Agora.

Op 27 september vanaf 20.00 uur is er een informatieavond over Agora in de filmzaal, TS53. Bestuur en commissies presenteren zich dan.

Agora is per 22-9 verhuisd naar kamer 1010 in de Kapoenstraat.

Filmclub GKK

Dinsdag 27 september wordt in Ciné-K, Bernardusstraat de film Lolita naar het boek van Vladimir Nabokov gedraaid. Aanvangstijd: 20.00 uur. Kaartjes zijn bij het filmtheater vanaf 19.45 uur te verkrijgen voor f 5,- (filmclubleden), f 8,- (studenten) of f 10,-.

Bestelling van kaartjes vooraf mogelijk tot 27-9 15.00 uur via secretariaat GKK, tel. 888157.

Onderwijs

Opgave bijvakken derdejaars

Alle derdejaars studenten dienen vóór 10 oktober het formulier "Opgave bijvakken" (blokperiode 4 en 5) in te leveren bij bureau Onderwijs. Deze opgave is bindend en hiervan kan nadien niet van afgeweken worden. In de studiegids 88/89 is een omschrijving van alle bijvakken opgenomen.

Medewerking onderzoek gevraagd

Gevraagd: eerstejaars studenten GW om mee te doen aan een onderzoek naar de lichamelijke respons op ervaringen in het dagelijks leven.

Gedurende zes dagen wordt een horloge gedragen. Dit horloge "piept" 10 keer per dag, waarna de proefpersoon een korte vragenlijst invult en m.b.v. een tandartszwaaije een speekselmonster neemt.

Na deelname ontvangt men een kleine vergoeding. Bel vóór 3 oktober voor een afspraak voor de informatiebijeenkomst tel. 882234, vakgroep Sociale Psychiatrie, Deb1, kamer 1108.

Planningsgroep blok 3.6.1

Voor het blok Evaluatie van Gezondheidszorgvoorzieningen 3.6.1 in het kader van het curriculum Beleid en Beheer wordt gezocht naar een tweetal studenten die zitting willen nemen in de Planningsgroep voor het komende studiejaar.

Zowel studenten die het blok nog moeten lopen als ook studenten die het blok reeds hebben gelopen, kunnen contact opnemen met de blokcoördinator A. Ament, tel. 210221.

Studenten gezocht

In de Curriculumgroep van Beleid en Beheer is momenteel plaats voor een tweedejaars student(e). Van november tot en met juni zoekt men ook een vierdejaars student(e). Informatie of opgave: Arie Verdijk, tel. 216539 of Lianne Martens, tel. 252124.

Rechtsgeleerdheid

Algemeen

Taalcursussen

Door het bureau Internationalisering van de FdR worden dit najaar en volgend voorjaar taalcursussen georganiseerd. Deze cursussen worden in eerste instantie voor studenten georganiseerd maar ook stafleden van de FdR zijn welkom (studenten hebben voorrang).

De cursussen Engels, Duits en eventueel Frans gaan van start op woensdag 26 oktober. De cursus wordt gegeven op tien wekelijkse bijeenkomsten, telkens op woensdag van oktober tot januari. Vanaf 1 februari gaat er een tweede taalcursus van start.

Cursusgeld: f 25,-. Aanmelding alleen schriftelijk vóór 10 oktober d.m.v. een briefje in de brievenbus van bureau Onderwijs. Vermeld duidelijk naam, voorletters, adres, studiejaar en welke taalcursus men volgen wil.

De taalcursus Inleiding Italiaans zal van start gaan op woensdag 12 oktober. De vervolgcursus Italiaans begint op woensdag 4 januari.

Informatie: C. Tripels, tel. 887035.

(Advertentie)

CRALS TAXI'S

Part-time chauffeurs

gevraagd voor weekend.
Cabergweg 14, 6217 SC Maastricht.
Tel. 212200 (administratie).

(Advertentie)

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 251978

PETIT BONHEUR

BISTRO/RESTAURANT/TERRAS
Kapoenstraat 32
(ingang "Achter de Molens")
6211 KW Maastricht
Tel. 043-215109
Openingstijden:
Dagelijks vanaf 18.00 uur.
Dinsdags gesloten.

"On y mange bien et pas cher!"

Prop: René Persoon

Maakte u ook kennis tijdens het Preuvenemint met onze "WARME FLAN"?

Stationsstraat 5
6221 BM Maastricht
Tel. 214550

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur. Tel. 214550.

Samengesteld door Lucia Geurts

Lolita

Dinsdag 27 september wordt in filmhuis Ciné K aan de Bernardusstraat 'Lolita' van Stanley Kubrick gedraaid. De film is gebaseerd op een roman van Vladimir Nabokov over de liefde van een 37-jarige man voor een twaalfjarig meisje en houdt het midden tussen een komedie en tragedie. Kubrick geeft niet alleen een beeld van een pedofiele relatie, maar drijft ook de spot met de American way of life. De filmavond wordt georganiseerd door de Filmclub GKG (Geestelijke Gezondheidskunde) en begint om 20 uur.

Vredesweek

Wie van fietsen houdt kan zaterdag 24 september ter afsluiting van de vredesweek deelnemen aan de 'Fietstocht voor ontspanning'. Om 12.30 uur vertrekt de rijwiel-karavaan vanaf het Koningsplein in Maastricht met bestemming Valkenburg. Daar wordt vanaf 14 uur een culturele vredesmanifestatie gehouden op het Theo Dorrenplein. Na de officiële opening treden achtereenvolgens op: het Zwart-Wit theater met liederen uit zijn programma, het koor De Stem des Volks en African Section, Afrikaanse muziek en zang. Tussen de optredens door spreken verschillende mensen, onder wie Rosalinde Blondé uit Namibië, over de relatie tussen de rijke en arme landen. De manifestatie eindigt rond vier uur.

Vijfstedencorncerten

Nog steeds in het kader van 'De Zomer', de Maastrichtse kunstmanifestatie, verzorgt de stichting Intro drie dagen eigentijdse muziek door gezelschappen uit vijf steden in de omgeving van Maastricht. Vrijdag 30 september treedt op het Intropo-

dium het Théâtre Européen de Musique Vivante uit Brussel op. Het ensemble is ontstaan omdat een aantal musici niet blij was met de ontwikkeling van mechanisch voortgebrachte muziek, bijvoorbeeld via platen. Het contact tussen uitvoerenden en publiek verdwijnt, vinden zij. Op het programma staat 'Ernst und Scherz', een muzikaal cabaret en verder werken van internationaal bekende moderne componisten.

Zondagmiddag 1 oktober brengt het Ensemble Musique Nouvelle, een percussiekwartet uit Luik, geleid door Georges-Elie Octors, 'Ontdekkingen'. Woodbloes, steeldrum, pianoframe, staalplaat en klokken worden bespeeld. 's Avonds speelt het Ensemble Köln werken van Mauricio Kagel (o.a. jazz-stukken), Denys Bouliaire en Robert H.P. Platz, die in 1980 het ensemble heeft opgericht.

Zondag 2 oktober zijn er ook twee concerten. Het Ensemble Contraint uit Maastricht, in 1979 opgericht door de dirigent Arno Dieteren, geeft een lunchconcert met Britse muziek van de twintigste eeuw. Het ensemble wil laten horen dat composities uit deze tijd vaak nauw aansluiten bij klassieke tradities. Chan-

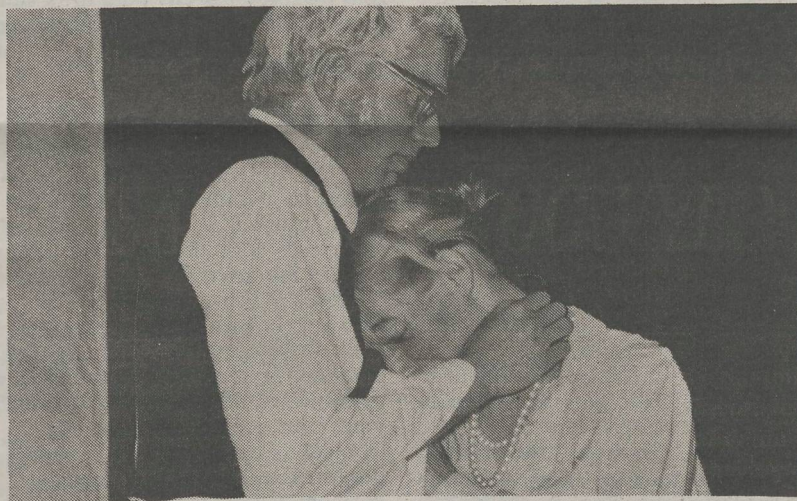
tal Bohet, pianiste uit Tongeren, speelt moderne pianomuziek, o.a. van Berio en Boulez. Voor de juiste plaatsen en aanvangstijden: lees de agenda.

Cuypers

Aan de Andersonweg in Roermond staat het gemeentemuseum. Het brengt een gevarieerd aanbod van niet al te grote, maar aantrekkelijke tentoonstellingen. Tot en met 6 november is een expositie over architect P.J.H. Cuypers (1827-1921) ingericht. Hij is de ontwerper van onder andere het Centraal Station en het Rijksmuseum in Amsterdam, duidelijke voorbeelden van neo-renaissance. Naar het voorbeeld van de Franse architect en restaurateur Viollet-le Duc vond Cuypers dat de vorm van het gebouw wordt bepaald door de constructie. Hij wordt gezien als de voorloper van de moderne architectuur in Nederland.

De pupil

John Rouvroye, ex-student van de Maastrichtse toneelacademie, speelt zaterdag 24 september in de zaal van Het Vervolg aan het Vrijthof, 'De Pupil', een monoloog naar het gelijknamige boek van Harry Mulisch. De vraag waar kunst vandaan komt staat centraal. Rouvroye oogstte met deze voorstelling goede kritieken. Hij speelde haar eerder in het Bonnefantenmuseum en de toneelzaal van het CCV. De voorstelling begint om half negen.

Een moment uit 'De kale zangeres' van Eugène Ionesco, geregisseerd door Thijs Lenders. Alles is Drama speelde dit stuk in juni '88 (foto Fred Petri)

Alles is drama

Integratie van stad en universiteit? Mooie gedachte, maar het werkt niet. Studenten gaan uit met studenten, sporten met studenten, stappen met studenten... Een universiteitsstad zonder 'studentenleven' wordt niet voor vol aangezien (door studenten). In dit beeld pas ook een studententoneelvereniging. In Maastricht heet zij 'Alles is Drama'. In 1983 werd zij opgericht op initiatief van een paar toneel liefhebbers onder aanvoering van Marcel Hilwig, als onderafdeling van de studentenvereniging Koko. Iedereen die studeert of werkt aan de universiteit of een HBO-instelling kan lid worden, maar Koko-leden hebben een financieel voordeel: zij betalen veertig gulden contributie en anderen vijftig.

Ieder jaar verzorgt Alles is Drama een aantal kleinere en grote producties. Bij het eerste lustrum van de universiteit bracht zij in november 1986 de mammoetvoorstelling 'Peer Gynt' op de planken. Vooral deze productie was een goede reclame. De belangstelling van het publiek is groot: alle twaalf voorstellingen afgelopen mei en juni waren uitverkocht. Alles is Drama heeft ervoor gekozen de regie in handen te geven van professionele mensen of stagiaires van de Maastrichtse toneelacademie. Zij zijn (meestal) een waarborg voor redelijke kwaliteit en bepalen ook mede het gezicht van de vereniging. In het afgelopen seizoen lag het accent op het absurdistisch toneel (onder anderen Mrozek, Ionesco en een jonge Brecht) en ook het komend seizoen krijgt deze stroming weer de nodige aandacht.

Woensdag 28 september presenteren zes regisseurs zichzelf en hun stukkeuze voor 1988/89 in de Koko-kroeg aan de Hoogbrugstraat (aanvang 20 uur). Zij vertellen dan over de opzet van hun producties, hoeveel mensen zij nodig hebben, op welke avond gerepeteerd wordt en wanneer de uitvoeringen gepland zijn. Joop Omloo, al jaren actief bij Alles is Drama, zal de lange eenakter 'De collectie' van Harold Pinter gaan regisseren. Thijs Lenders, bekend en berucht van bijzondere voorstellingen met theater Spelonk, gaat werken met zelf geschreven teksten, eventueel aangevuld met stukken die op basis van improvisaties tot stand zijn gekomen. Lenders denkt erover zijn productie te koppelen aan een thema van Studium Generale, bijvoorbeeld 'filosofie van de wetenschap'. Véronique Obrie en Jacqueline Kerkhof zullen elk een absurde eenakter van eenzelfde schrijver regisseren in het kader van hun stage en Peer Wittenbols, ook stagiaire van de toneelacademie, gaat een openluchtvoorstelling maken van een abel spel in een bewerking van Gerrit Komrij. Voor de uitvoering zal een historische plek in Maastricht gekozen worden. Alle voorstellingen vinden plaats tegen het einde van het academiejaar. Wie in het aanbod iets van zijn gading vindt, kan in de week van drie tot en met zes oktober auditeren. Zo'n auditie gaat in de vorm van een speles en heeft niets van een 'examen'. Een belangrijke doelstelling van Alles is Drama is, dat iedereen moet kunnen kennis maken met toneelspele, ongeacht ervaring of niveau. Heel wat mensen beginnen in Alles is Drama hun podium-carrière en voor sommigen is het zelfs aanleiding om te proberen van hun hobby hun beroep te maken via een opleiding aan de toneelacademie of een regie cursus van de Limburgse Federatie van Amateurtoneelgezelschappen. Voor het eerst weer sinds enkele jaren biedt de vereniging zelf ook een cursus aan. Rob Terwijn, dramadocent in opleiding, zal tien lessen elementair toneel gaan geven.

Onderdelen van de cursus zijn: improvisatie, stemtraining, beweging en tekst. Wie nog meer wil weten kan inlichtingen krijgen bij Pieter Kersemakers, tel. 215521 of Noor Rikstaal, tel. 473226.

AGENDA

Toneel

Theatregroep La Meuse, Messa, vrijdag 26 en zaterdag 27 september, Generaalshuis, 20.30 uur.

Muziek

Opers Zar und Zimmermann, LSO, dirigent: P. Falk, za 24 sept. Stadsschouwburg, 20.00 uur. Motoko Nabeshima (clavecimbel) en Remy Syrier (orgel), Lutherse kerk, vrij 23 sept. 20.00 uur.

Vijfstedencorncerten, Muziekschool St. Maartenspoort 2, 30 sept. t/m 2 okt. 30 sept., Théâtre Européen de Musique Vivante, Intropodium 20.30 uur; 1 okt., Ensemble Musique Nouvelle/Percussiekwartet Intropodium 15.30 uur; 1 okt., Ensemble Köln, Conservatorium 20.30 uur; 2 okt. Chantal Bohet, Intropodium 15.30 uur; 2 okt., Ensemble Contraint, Redoute/Cult. Centr. 12.00 uur.

Diversen

Werk & Uitvoering, Presentatie van het Maastrichtse culturele leven in de Multihall van het Mecc, 24 en 25 sept. van 10.00 tot 18.00 uur. Georgisch Ensemble Rustavi, stadsschouwburg, zo 25 sept. 20.00 uur. Gen Verde, internationale muzikale groep, wo 28 sept. 20.00 uur MECC, Inl. 1. Welle tel. 212037 ('s avonds), 888649/888641 (overdag).

Exposities

Boerenbont in Bonnefanten, expositie van de bekendste decors van Maastrichts aardewerk in Museum Bonnefanten, Dominikanerplein. Tot 23 oktober di-vrij 10-17; za en zo 11-17 uur.

Hans Sinkeldam, Opera per Argento, Installatie, expo Janssen, Rechtstraat 80.

Noor Smals' houtsneden, bezoekershal Academisch Ziekenhuis. Tot 7 oktober.

Leo Meijs' foto's, Vroom en Dreesmann, vanaf 8 september.

kwARTet, Kunstenaarsver.i.o., schilderijen in Generaalshuis, Vrijthof 47, ma 13-16, za 11-14, di-vrij 11-16 uur. Installaties in gebouw Herbenusstraat 39, do-zo 13-17 uur. Beelden in universiteitsbibliotheek, ma-vrij 9-17 uur.

Nel Linssen - sieraden, galerie Dis, Tafelstraat 28, 24 sept t/m 19 okt. wo t/m zo 13-18 uur. Boltanski, Lavier, Messenger, galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43, vanaf 4 sept. di-za 13-18 uur.

Cobra 40 jaar, schilderijen en grafiek van Alechinsky, Karel Appel, Corneille, Chr. Dotremont, Lucebert. Galerie FAH, Brusselsestraat 80, vanaf 4 sept. vrij-zo 13-17 uur. Volgens afspraak tel. 216326.

Herdenking Charles Vos, Jan van Eyckacademie, Academieplein 1, Maastricht, vanaf 9 sept. op werkdagen 9-17, za en zo 14-17 uur.

Galerie Signe, Akerstraat 82a, Heerlen, vanaf 11 sept. schetsbladen en plastiek op het thema

Faun, wo-zo 14-17 uur.

Mike Kerstgens, Leo Martens, tekeningen/aquarellen, keramiek, galerie Signature, Kapoenstraat 24, vanaf 4 sept. wo-vrij 13-18, za en zo 13-17 uur.

Albert Kliest, Objecten, Stichting Transport, Boogaardenstraat 40, di-zo 14-17 en 18-22 uur.

Machteld van Buren en Trudi vd Elsen, schilderijen en tekeningen, Perroen galerie, Vrijthof 35, vanaf 10 sept. wo-za 13-18 uur.

Frans Carlier, beelden, hoofdpostkantoor Vrijthof, vanaf 15 sept. tijdens kantooruren.

Fotokring Midden-Limburg, Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4, vanaf 11 sept. di-vrij 11-17, za en zo 14-17 uur.

De nieuwe collectie Hartkamp, Fotogalerie 88, Kasteel Hoensbriek, 20/8-2/10.

Slag bij Woeringen, Gouvernement, Limburglaan 10, 16 sept. t/m 26 okt.

Oh Internationales Gluck, uitwisseling tussen West-Berlijnse en Limburgse kunstenaars, Galerie 'De Hanenhof', Groenstraat 44, Geleen.

Jeu Geenen, expositie fotografie, Plons, Maria Bastion 50, 23 sept. t/m 9 okt. do t/m zo 14.00-18.00 uur.

Wim Beek en To Crijns-Beckers, schilderijen en keramiek, Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 Schimmert.

Films

Filmhuis Lumière, Boogaardenstraat 40b:

Love is A Fat Woman, regie: A. Agresti, 23 t/m 28 september 21.00 uur.

The Belly of an Architect, regie: P. Greenaway, 23 t/m 28 september 22.00 uur. Hersenschimmen, regie: H. Honigmann, 23 t/m 28 september 20.00 uur.

Cinema Palace, Wijkerbrugstraat 1.

The unbearable lightness of being, dag. 20.15 uur.

Can't buy me love, dag. 16.00, 18.00 uur, zo ook 14.15 uur.

Junglebook, za 16.30 en zo 14.30 uur.

Nico, dag. 16.30, 19.00, 21.30 uur, za niet om 16.30 uur.

Good morning Vietnam, (Ned. Premiere), dag. 16.30, 19.00 en 21.30 uur, zo ook 14.00 uur.

Ciné K, Bernardusstraat 13.

Last Emperor, vrij t/m zo 21.30 uur, ma t/m wo 16.30 uur.

Lolita, vrij t/m zo 19.00 uur, ma t/m wo 20.00 uur.

Mabi, Kleine Gracht 24a.

Deadly Pursuit, 14.30, 21 uur, za en zo ook 18.30 uur.

My little pony, za, zo en wo 14.30 uur. Frantic, dag. om 14.30 en 21.00 uur, za, zo ook om 18.15 uur.

The Presidio, dag. om 14.30, 20.30, za en zo ook om 18.15 uur.

Appointment with death, dag. om 14.30, 21.00 uur, za en zo om 18.30, 21.00 uur, wo alleen om 21.00 uur.

De woongroep

Met z'n vieren stonden ze het plafond van de toekomstige woonkamer te witten. Bram had weekenddienst, en Jan was boodschappen doen voor hun eerste echte gezamenlijke maaltijd in het huis.

Aandachtig smeerden Elena, Bea, Frederike en Wimmie de Plast-e-last tegen het plafond. "Eigenlijk," vond Elena, "is zo'n beetje klussen in huis toch veel lekkerder dan zo'n rotbaantje op de universiteit. Ik bedoel, soms heb ik waarachtig het idee dat die vertoning zelfs geen ivoren toren is, maar een papieren vuilnisbelt. Wát een zoot!"

"Hmhm," beaamde Wimmie, "als student heb je dat ook. Vroeger wist ik van dat hele circuit niets af. Nú doe ik er zelf even hard aan mee, want als je student bent moet je bijna elke dag wel weer een stapeltje formulieren hot en haar ophalen-invullen-inleveren. Pfff! Zal ik trouwens koffie zetten?" "Hèhè, Wimmie, eindelijk! Ik dacht dat je het nooit zou zeggen, maar eindelijk komt ons emanci-mannie weer om de hoek," sneerde Frederike met een vriendelijke ondertoon. Toen Wimmie de kamer uitwas vroeg Bea: "Ik heb dat eigenlijk nooit zo goed begrepen, Frederike, waarom jij en Wimmie het eigenlijk zo opeens uitgemaakt hebben, wat was er toch?"

"Ach, lul toch niet," snauwde Elena, "die Wimmie is toch gewoon weer zo'n klote-mannetje, gefrustreerd als alle anderen, hij zal Frederike waarschijnlijk wel gemolesteerd hebben, zij het dan niet fysiek, maar dan toch wel in haar hoofd, want ze is nog steeds niet écht van 'm af, dat zag je toch aan hoe jij zélf reageert Frederike, ach gezeik, ik wil over die relatie-problemen ook helemaal niets weten."

In de keuken leunde Wimmie op het scheefgezakte granieten aanrechtblad en liet zijn blik gaan over het butagas-stelletje, de gedeukte waterketel, de bladderende aanrechtkastjes, het ingebouwde glazenkastje met nog een enkel gebarsten ruitje en de kneuterige tegeltjes. Hier moest nog veel gebeuren. Hij zette de ketel op het zachtsuisend blauwe vlammetje en zette een filter op de thermoskan. Hij liet zijn ogen nog eens rondwalen. Kijkkijk! Een klimop-rank had zich tussen het kozijn en raam naar binnen weten te werken. Da's een taaie...! Wimmie raakte langzaam in een contemplatieve stemming. Zo'n klimop moest toch weten dat-ie buiten thuishoort, hier binnen zou zo'n plant toch maar ontheemd zijn. Hij greep het stengelste beet. Die plant had hierbinnen geen overlevingskansen. Vlak voordat hij echter een eind zou maken aan de uitloper begon de ketel angstaanjagend te gieren. Snel deed Wimmie koffie in het filter en goot wat kokend water op het gruis. Frederike had altijd gezegd dat de koffie evenementjes moest wellen voordat je een tweede keer opschonk; hij leunde dus opnieuw op het aanrecht en verzonk verder in zijn peinzingen terwijl hij de glimmende koffiefragmentjes in het filter zag, een enkel paarsig belletje, het rustgevende 'plink! plink!' in de kan hoorde, en langzaam het kleine bruine Flevoland zag oprijzen uit de dampende wateren. Wat ingenieur Lely was voor de Zuiderzeewerken was Wimmie Wagemaker voor het koffiezetten!

(wordt vervolgd)

Martha Savannah

BEERPOT

Een van de drie bruine beren in de berenkuil in het Stadspark (foto Franco Gori)

De fauna van het Maastrichtse stadspark wordt verstoord door drie bruine beren die in een kuil pal achter het Hoofdgebouw aan de Tongersestraat wonen. In een verderop gelegen wei dartelen geiten, herten en schapen tamelijk vrolijk rond en laten zich verwennen door het publiek. De beren daarentegen vervelen zich klaarblijkelijk mateloos in hun saaie woning met uitzicht op betonnen muren. De stichting Dierenpark Maastricht, verantwoordelijk voor het welzijn van de beestenboel, presenteerde enkele weken geleden plannen om de leefomstandigheden van de beren te verbeteren. De kuil wordt gemoderniseerd en hoger gemaakt, zodat de dieren op 'menselijk' niveau komen en wat gezelligheid kunnen ontleen aan hun contact met het publiek. Eigen kapitaal heeft de door de overheid gesubsidieerde stichting niet. De renovatie vindt daarom alleen doorgang als gemeente en bedrijfsleven de tienduizenden guldens opbrengen, die daarmee zijn gemoeid. En dat terwijl de verbeteringen voor veel Maastrichtenaren toch al bijna zeventig jaar te laat komen.

Rosalie Sprooten is een van de mensen die al jaren ijvert voor een beter berenlot. Haar speurtocht door de stadsarchieven maakt duidelijk dat Maastricht voor de huidige beren en hun voorouders bepaald geen stad van melk en honing is geweest. De geschiedenis begint op 14 april 1920, toen twee Maastrichtse wethouders het circus bezochten en daar twee bruine beren broodjes zagen smeren. Ze vonden dat zo'n wonder dat ze de beesten -Max en Polla geheten- onmiddellijk voor 650 gulden aankochten. In het fokken met de dieren zagen ze een originele en winstgevende broodwinning voor de stad. Verstand van beren hadden de notabele heren natuurlijk niet. Daarom kon het gebeuren dat de eerste beer die in Maastricht arriveerde zes weken lang in een ijzeren kooi op het station werd geparkeerd. En dit

bericht uit Maastricht

trieste welkom vormt nog maar het begin van een beerput vol ellende die in de loop der jaren over Max, Polla en hun nageslacht werd uitgestort.

Rosalie Sprooten: "Het eerste dierenverblijf -een bovengrondse kooi op luttele afstand van de plek waar nu de berenkuil staat- had geen nachtverblijf. De berenfamilie verbleef permanent buiten. Een aantal pasgeboren beren werd door hun vader opgegeten; een 'natuurlijke' reactie, omdat een mannetjesbeer na de geboorte eigenlijk van zijn kroost moet worden gescheiden."

In de tweede wereldoorlog was er nauwelijks voedsel voor het berengeslacht, maar dankzij liefdadigheid van de bevolking liet toch 'slechts' één beer het leven. De drie mannetjesberen die nu nog in het stadspark wonen werden geboren op 4 januari 1968. Als baby ontsnapten ze ternauwernood aan de dood, toen ze bij een overstroming bijna verdronken. De Maastrichtse middenstand -inmiddels begaan met het lot van de familie- verzamelde geld voor een nieuw verblijf, de huidige berenkuil. Na de verhuizing duurde het nog maanden voordat het hekwerk rond de kuil klaar was. Al die tijd vormde het nieuwe en op zichzelf noodzakelijke nachtverblijf voor de berenjongen met hun ouders een gevangenis, waarin ze dag en nacht waren opgesloten.

Toen de drie zonen de geslachtsrijpe leeftijd bereikten, ontdekten de amateur-fokkers opnieuw een probleem.

"Bruine beren zijn solitair levende dieren en alleen in de paartijd -van april tot en met juni- zoeken mannetjes en vrouwtjes elkaar op. Met name tijdens die periode ontspon zich in de berenkuil een ware strijd om de gunsten van het enige wijfje. Een 'dienstrooster', waarbij de beren beurtelings twee uur per dag naar buiten mochten, bracht uitkomst. Als gevolg daarvan zaten de beren wel gedurende negen jaar lang 22 uur per dag opgesloten, ook tijdens hun actieve periode. Ze leidden een volstrekt onnatuurlijk leven." Protesten vanuit bevolking en organisaties als de Dierenbescherming en de

Stichting Dier in Nood leverden de stad veel negatieve publiciteit op. Wegens plaatsgebrek en onder druk van allerlei acties werd het ouderpaar uiteindelijk tien jaar geleden cadeau gedaan aan de Zoo in Zwartberg. Bovendien werd de kooi beter afgestemd op de natuurlijke omgeving van bruine beren: bos- en berggebieden.

Rosalie Sprooten: "De betonnen trappen in de berenkuil liepen aanvankelijk in een cirkel en de beren konden alleen maar rondjes draaien. Dat deden ze dus ook de hele dag. Nu zijn er wat blokken in de trappen verwerkt, die de monotonie doorbreken, zodat de beren wel een andere weg moeten kiezen en wat kunnen klimmen. En er zijn twee kale boomstammen neergezet, waaraan de beren zich inderdaad graag schuren."

Maar zelfs nu beer Jo en zijn broers wat meer leefruimte hebben, zijn ze volgens Sprooten allerminst gelukkig:

"Beren zijn echt geen groepsdieren en als je verschillende mannetjes bij elkaar zet, krijgen ze last van stress, wat alleen maar tot onnodige agressie leidt. Bovendien vervelen die dieren zich kapot. Ze moeten op z'n minst okseldiep water hebben om zich te wassen en om in te spelen. Als ik met deskundigen praat zeggen ze dat die kuil prima geschikt is voor zeehonden, maar voor geen enkel ander dier."

Contact met mensen kan de verveling van dieren in gevangenschap enigzins doorbreken. Sprooten is verheugd over het plan van de stichting Dierenpark om de kooi te verhogen, maar het initiatief verbaast haar evenzeer. In het verleden heeft de Stichting zich vaak genoeg doof getoond voor klachten over de huisvesting van de beren en waren er telkens acties nodig om verbeteringen te bewerkstelligen. De verzorging liet eveneens te wensen over. Zo zouden de beren tientallen jaren zijn gevoed met afvalproducten als beschimmeld brood en gebak. Maar bovenal valt de stichting haar amateurisme te verwijten, het gebrek aan kennis van zaken en de onwil om voldoende deskundigen te raadplegen. Sprooten betwijfelt of dat bij de eventuele nieuwe verbouwing wel zal gebeuren.

De gemeente treft volgens haar evenzeer blaam, want die mag de verzorging van de beren weliswaar overgedragen hebben aan de stichting Dierenpark, ze is niettemin nog steeds de wettelijke eigenaar van het dier. Een woordvoerder van de gemeente ontkent elke verantwoordelijkheid voor het wel en wee van de beren ("wij leveren alleen stromend water") en betwijfelt zelfs of ze ooit in gemeente-bezit zijn geweest. Volgens Rosalie Sprooten staat echter onomwonden vast dat de beren zijn aangekocht door het college van B&W: daarvan heeft ze zelfs schriftelijke bewijzen. En terwijl de gemeente alle financiële banden met de stichting Dierenpark ontkent ("het gaat hooguit om incidentele subsidies"), benadrukt Sprooten dat de stichting absoluut geen eigen kapitaal heeft en dus volledig afhankelijk van de gemeente en eventuele donateurs.

De Stichting Dierenpark zelf laat bij monde van haar voorzitter Telgenkamp weten meer dan genoeg te hebben van het "gezeur van de pers over die beren". De dieren worden volgens hem "prachtig" verzorgd en de berenkuil is ontworpen door "vakmensen" naar het voorbeeld van de dieren-tuin in het Zwitserse Bern: "Daar is men er tevreden over, maar hier is het weer niet goed. En als er dingen veranderd moeten worden, kost dat geld. Ik wil wel eens zien of dat geld er is."

En met die toelichting acht de voorzitter het onderwerp afgehandeld. De ursus arctos zal in Maastricht uitsterven wanneer de drie broers in het stadspark komen te overlijden. Maar dat kan nog tot na het jaar 2000 duren, want bruine beren kunnen wel 50 à 60 jaar oud worden. Voor Rosalie Sprooten staat vast dat de dieren beter af waren geweest wanneer de stichting Dierenpark hen na de geboorte had laten inslapen. Een alternatief voor het verblijf in het park is er volgens haar niet meer. Omdat er in Europa zoveel gefokt wordt met bruine beren, "raak je ze aan de straatstenen niet kwijt". Tientallen telefoontjes naar dieren-tuinen in binnen- en buitenland maakten duidelijk dat de beren nergens welkom zijn en waarschijnlijk tot hun levenslange afhankelijk blijven van de twijfelachtige gastvrijheid die Maastricht hen biedt.

Emely Nobis